

Молодий Кіровоградський Кіровоградський

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 6 грудня
1939 року.

№ 1 (4080).

СУБОТА

6

СІЧНЯ
1990 р.

Ціна 8 коп.

АНОНС

Враховуючи критичні побажання

УВАГА! УВАГА! УВАГА!

ХХV обласної комсомольської конференції, Кіровоградський обком комсомолу запрошує всіх бажаючих у ГРОМАДСЬКУ ПРИЙМАЛЬНЮ.

Якщо маєте бажання зустрітися з найрізноманітнішими спеціалістами — дзвоніть щодня з 18 до 20 (субота — з 9 до 15). А 20 січня з 10 до 14 години вас чекають в Кірово-

градському обкомі ЛКСМ України (м. Кіровоград, вул. Карла Маркса, 41): секретарі обкому комсомолу (кімната 112) — тел. 4-87-52, юрист (кімната 108) — 4-77-66, психолог (кімната 114) — 4-87-63, журналіст (кімната 105) — 4-87-74, спеціалісти з молодіжних госпрозрахункових об'єднань (кімната 118) — 4-74-77.

ЗАХОДЬТЕ,
ДЗВОНІТЬ!

АНОНС

АГРОМІСТЕЧОК ТАКИХ ОДИНИЦІ...

Наступного року один з найдревніших населених пунктів Олександрійського району село Червона Кам'янка відзначить своє 250-річчя. Ще в сиву давнину оселилися наші предки на схилах п'яти балок. Село було поділене на десятихатки, які одержували назву за прізвищами найбагатших селян. Втім, неважко здогадатися, що навіть найбагатші мешкали тоді в глиняних хатах під солом'яними покрівлями.

Що ж являє Червона Кам'янка сьогодні? Без перебільшення можна відповісти: це — сучасне агромістечко. Є тут цілі вулиці, забудовані сучасними нотедами, є дитячий садок, будинок культури, школа, універмаг, пошта. Тільки за останні роки місцевий колгосп імені

Фрунзе збудував ремонтну майстерню, ангар для зберігання сільгосптехніки, проклав близько десяти кілометрів доріг з твердим покриттям. Стараннями молодого голови І. В. Калантаєвського багато робиться для поліпшення умов праці і відпочинку працівників ферми. До їхніх послуг — сауна, душові кімнати, магазини, що знаходяться безпосередньо на фермах.

Великою радістю для червонокам'янців стало підведення природного газу. З цього приводу нещодавно в селі відбувся урочистий мітинг, на якому було запалено символічний газовий факел. За нілня місяців було газифіковано понад 50 осель хліборобів. Показовий факт:

усього за останні два роки на благоустрій села було витрачено понад 100 тисяч карбованців.

О. ШАПОВАЛ.

На знімках: (зліва вгорі) у кабінеті фізпроцедур в кооперативі «Мрія» відкрився новий магазин № 8 (продавець комсомолка Л. КОРОВІНА); присмемо випити чайну після відвідань колгоспної сауни, якою завідує В. Х. ВАРЯНИЦЯ; отакі будинки тут зводять для всіх бажаючих (господарі цього — головний інженер господарства І. ЗОЗУЛІНСЬКИЙ із сином Романом).

Фото В. ГРИБА.

Коли б ото, як не в канікули, почитати з друзями книжки...

Фотоєтюд В. МИЛОСТЮКА.

ПРЕДСТАВНИКИ МОЛОДІ, ВИСУНУТІ КАНДИДАТАМИ В НАРОДНІ ДЕПУТАТИ

Висунення кандидатів у народні депутати до місцевих Рад та у народні депутати УРСР закінчилося 4 січня 1989 року. За попередніми даними, до районних Рад народних депутатів висунуто молодих людей до 30 років 225 чоловік (з них комсомольців — 110), до міських Рад народних депутатів — 145 (з них 65 комсомольців), до обласної Ради — 33 (з них 6 комсомольців). Кандидатами у народні депутати УРСР висунуто п'ять чоловік до 30 років (з них один комсомолец).

Крім названих у попередніх номерах «Молодого комунара» були висунуті кандидатами у народні депутати:

УКРАЇНСЬКОЇ РСР

І. А. ЧЕТВЕРТАК — по Ленінському (м. Кіровоград) виборчому округу № 225;

ОБЛАСНОЇ РАДИ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ

С. П. СНОПКОВ — по Знам'янському міському виборчому округу № 76;

І. М. ГОЛОВАНОВ — по Знам'янському міському виборчому округу № 78;

О. В. РОГАЧОВ — по Знам'янському міському виборчому округу № 75;

В. М. СТЕПАНЕНКО — по Знам'янському міському виборчому округу № 77;

В. В. МОРОЗ — по Олександрійському міському виборчому округу № 82;

О. П. КУПЧЕНКО — по Олександрійському міському виборчому округу № 83;

В. О. ЦИГАНЕНКО — по Піщанобридському виборчому округу № 18 (Добровеличківський район).

ПРО ЗЕМЛЯКА

Відвідувачі Центрального музею В. І. Леніна з інтересом оглядають невелику виставку «Реабілітовані імена — повернені книжки», яка щойно відкрилася тут. На ній представлені видання, які до цього часу знаходилися у так званому «спехранні», тобто упродовж довгих років були взяті під варту: література про В. І. Леніна, по історії КПРС, персоналії — праці соратників Леніна, вірних більшовиків: Бухаріна, Каменєва, Рикова, Радека, Томського, Зінов'єва.

На виставці можна ознайомитися із працями, написаними Леніним разом з нашим земляком Г. Зінов'євим, як-то: «Против течения» (Збірник статей, 1918 рік, 549 ст.), «Соціалізм и война» (1924 рік, 59 ст.). Є й праці самого

Григорія Овсійовича, серед яких ті, що в свій час користувалися популярністю: «В. І. Ленін. Його життя та діяльність», «Танщина Комінтерну», «Полоса великого будівництва» тощо.

Довгий час був невідомим для простих смертних альбом «Сто фотографических снимков», присвячений десяти роковині Великого Жовтня, де знайшли відображення знаменні події перших років Радянської влади. Зокрема, тут вміщені фотодокументи, які закарбували діяльність керівників партії та уряду, із складу старої гвардії більшовиків. Наприклад, «Засідання Другого конгресу Комуністичного Інтернаціоналу у Москві, 1920 рік» (у центрі В. І. Ленін, М. І. Бухарін,

Г. О. Зінов'єв), або «Мітинг на площі Урицького» (серед делегатів Г. О. Зінов'єв, А. В. Луначарський, Л. Д. Троцький) — Петроград, 1919 рік тощо.

В історію, як науку, повертаються забуті імена і факти.

С. БОНФЕЛЬД,
краєзнавець.

м. Кіровоград.

Р. С. Автор одержав з музею В. І. Леніна репродукції картин, пов'язаних з діяльністю Г. Зінов'єва. Якщо наш обласний краєзнавчий музей буде мати намір зробити стенд, присвячений нашому землякові, то цей матеріал буде передано у музей для загального користування.

БУДЕШ, БАТЬКУ, ПАНУВАТИ...

Фінішував 1989 рік, який характеризувався нуртуючою енергією радянського народу, розбурханого від соціальної сплячки революційними пробудженнями Перебудови. Для народу України це був рік пробудження, могутнього устремління до особистісного одуховлення. Відбувався цей життєстверджуючий процес під знаком національного ювілею — 175-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка.

Відзначаючи пріоритети минулого року, будемо пам'ята-

ти його як Шевченківський. Та й наступний утвердить себе на духовних скрижалях року великого поета, адже в 1990-му виповнюється 150 літ від часу виходу в світ першої книги Тараса Григоровича — «Кобзаря».

У СШ № 14 обласного центру книголюбів вирішили увічнити 175-річчя від дня народження геніального митця і 150-річчя «Кобзаря» відкриттям кімнати-музею Т. Г. Шевченка. Протягом року тривала копітка робота учнів під керівництвом директора школи, за-

служеного вчителя УРСР Л. П. Черевко, вчителів української мови і літератури Л. І. Русіної, В. І. Пузікова, Г. Г. Дзюби і вчителя музики та співу Л. Г. Гадецької. І ось 13 грудня кімнату-музей відкрито. Іменинниками вважали себе учні 7-А класу, адже саме вони виставляли стенди, систематизували ілюстративний матеріал.

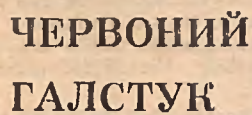
Юні книголюбів утворили «живий коридор», проводжаючи до кімнати-музею делегації класів та гостей, які в цей день передавали свої по-

дарунки. Вірші Шевченка задушевно читали І. Артюхова, Л. Ракул, А. Гутніков, О. Іваненко, А. В. Сосмій, В. Бондаренко і П. Ткаченко розповіли про життєвий і творчий шлях улюбленого поета. Зачарували школярів українські народні мелодії у виконанні шкільних бандуристів — О. Остапенка, Н. Цибуляк; полонив серце слухачів українською піснею гітарист Ю. Фішов. Не можна не відзначити і М. Пукась, О. Максимову, Г. Поперешняк, Т. Чернегу, Л. Коменеву,

О. Чертанову, які воскресили сторінки «Кобзаря».

Віднині музей-кімната Т. Г. Шевченка стає центром роботи по вихованню у школярів національної гідності і гордості, патріотичних та інтернаціоналістичних почуттів громадян «Сім'ї вольної, нової».

В. КАЮКОВ,
голова правління Кірово-
ської районної організації
добровільного Товариства
любителів книги УРСР,
м. Кіровоград.

НАШ ЩИРИЙ ВКЛАД

Рада школи.

с. Мала Помічна,
Новоукраїнський район.

«ВІДКРИТИЙ УРОК» У ДИТСАДКУ

Наприкінці уроку вихованці старших груп показали цікаву театралізовану виставу.

С. НИКОВ.

ЖАЛИМО, КОХАЮЧИ

Від команди «Рептилія» організатору позакласної роботи та ведучому програми КВБ — Кізіяєву Юрію Васильовичу були вручені лист із зміїним зубом мудрості та пляшка із запискою

КВВ 1989 року ввійде у
знаменні дати Побузької
школи. До неї готували-
ся довго і наполегливо. На
свято гумору гості і учас-
ники запрошувалися спе-
ціальними квитками. У суд-
дівську раду входили ві-
домі люди нашого селища:
з Побузької лікарні М. Й.
Корінець, з будинку культу-
ри Г. М. Грозан, з селища

Н. КУРШЕВСЬКА,
учениця 11-В класу
Побузької школи.
Голованівський район.

«А У НАС Є ВОЖАТИЙ!»

Лариса теж вожата. Разом з Оксаною Іваненко. У третьому класі.

ляє розкрити педагогічні здібності студента. Практика перевантажена різними обов'язками. Як було б добре, коли б студенти приходили до школи протягом усіх п'яти років навчання. Може, навіть, спеціальний день для цього виділити. Адже для майбутніх педагогів це дуже важливо. Вони б краще розуміли психологію дітей. Бо часто випускники зовсім не підготовлені до роботи в школі. По собі знаю, як важко було спочатку.

Хто ж буде отим фантастичним для дітей знаком з гітарою чи веселою дівчиною-вожатою? Хто буде їм читати вірші біля піонерського вогнища, і ходити разом в походи? Знову класний керівник?

С. ОРЕЛ.

Живуться ще джерело творчості... Вони піднімали дух народів у важкі часи, починаючи з найглибших, найсмішніших епохам і пропонуєвали війни, голодомори, спідені, потугали диктаторів і «вождів», але вірші, картини, пам'ятники, величні шпілі соборів були і залишаються. Чи зберігалися ці твори у школярних залах відомих музичних, чи у вогнеку, подвалі налімаючих вілках. Дитяча творчість — це паросток духовного, струменює тог джерела, що живить ріки назначих місцевих надбань.

Сьогодні ми знаємоми нас із творчістю членів фотографіка «Іскра», що при Будинку піонерів Ленінського району. Керує ним майстер, своєї справи Катерина Георгіївна Тугай.

«Тиша». Фото Олексія Бабушкіна; «Двоє». Фото Наталії Мабаненко.

ЗИМОВІ
РАДОЩІ,
А НЕ БІДА

голова Кіровоградської міської
Ради товариства рятування на
водах УРСР.

В. ГРИШИН.
Гайворонський район.

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

● 6 СІЧНЯ 1990 РОКУ

ТРЕТЯ СТОРІНКА

ВІКНИНСЬКІ МАЙСТРИНІ

Жінки села Вікнине відомі як чудові вишивальниці. У багатьох оселях можна побачити різнобарвні пізєрунки на рушниках, наволочках, серветках тощо. Важко відійти від вишивок Людмили Федорівни Старої, Надії Олексіївни Рац, Павлини Кононівни Багатої та багатьох інших майстринь села. З ранніх піт займається вишивкою

Тетяна Іванівна Чебруган. Після восьмого класу вступила вона до Вишницького училища прикладного мистецтва, потім працювала в Умані, повернулася в рідне село. І ось уже більше десяти років працює у місцевому коопері художником-оформлювачем. І хоча роботи у неї багатенко, для улюбленого заняття вишивкою

завжди знаходиться хвилинка, Неодноразово Тетяна Іванівна брала участь у районних та обласних виставках. А ще майстрина вчить мистецтву вишивки сільських дітчат. І хто знає, можливо, через кілька років і вони представлятимуть свої рушники на виставках...

Мой город в ранах,
от которых можно
Смежить в полете
век и уласть,
Почувствовав,
насколько
непреложна
Видений ранних
женственная власть.

Ці рядки взято з вірша Арсена Олександровича Тарковського «Кіровоград». Чому саме йому присвятив свій твір поет? Тут, у тодішньому Єлисаветграді, 1907 року в сім'ї дворянина-народовольця Олександра Карловича Тарковського народився хлопчик, якого назвали Арсеном. Тут минули його дитинство і юність. Потім поет не раз звертався думкою до цих років і до образу міста.

У листі до Назара Юрійовича Тобілевича, свого племінника і внука І. К. Карпенка-Карого, Арсен Олександрович Тарковський написав так: «Я завжди любив літо, соколовські хутори особливо. Коли мої дід і бабця померли від холери (1871), Іван Карлович взяв до себе мого батька (брата Надії Карлівни Тарковської, дружини І. К. Карпенка-Карого — авт.) і ростив його до тюрем і заслання (в справі народовольців)». Арсен Олександрович брав свого часу участь і в створенні музею-заповідника «Хутір Надія». В одному з листів до українського уряду він писав: «Невже для того, щоб створити заповідник імені українського класика, треба, щоб про це просили з Москви?».

І ось цього року наше місто відвідала дочка поета Марина Арсенівна. Вона була гостею «Хутору Надія», мала зустріч з кіровоградцями в приміщенні бібліотеки імені Н. К. Крупської. На цій зустрічі М. А. Тарковська подарувала музеєві книжку «О Тарковском», де зібрано матеріали про життя і творчість свого брата Андрія Тарковського, укладачкою якої вона була.

Вашій увазі пропонуємо сьогодні запис розповіді гості про свого брата.

4

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

6 січня 1990 року

ПОХОРОН радянського кінорежисера Андрія Тарковського, який перебував у Франції у вигнанні з 1984 року, відбувся вчора на православному кладовищі в Сент-Женев'єв-де-Буа після паняхиди в російській церкві на вулиці Дарю, — так повідомляла газета французьких комуністів «Юманіте» у вівторок 6 січня 1987 року. Десятки газет світу також вмістили тоді повідомлення про цю подію. Так закінчилося життя видатного кінорежисера. А який же був його початок?

Від мами і від бабусі я багато разів чула про народження Андрія, а після смерті мами до спогадів про ці розповіді додалися документи з її архіву.

Залишена мамою спадщина вся вміщується у просторому дерев'яному ящику. Зробив його в 1945 році полонений німець на ймення Герберт. У цей ящик мама складала листи, телеграми, записки, татові рукописи — багато всього назбиралося у неї за роки. Там лежать наші дитячі малюнки, платіжні квитанції і навіть залишки хлібних карточок за 1947 рік (які залишилися «неотовареними», тому що тоді їх відмінили). Здавалося б — дрібниці, яких ми не цінимо сьогодні, але, які з часом набувають значення сімейних або навіть історичних документів.

За життя мами ми ніколи не заглядали до ящика, знали, що вона цього не любить. Я змогла відчинити його аж через вісім років після маминої смерті... Почну з ранньої весни 1932 року, з тієї весни, коли у Арсена й Марусі Тарковських народився син-первісток Андрій.

У кінці березня вони вирушили в ризиковану подорож: виїхали з Москви до села Завражжя. Це було досить велике село з п'ятиглавою церквою, у якій потім хрестили Андрія, воно розкинулося неподалік від впадіння у Волгу ріки Немди. Там жили мамині мати й вітчим — Віра Миколаївна і Микола Матвійович Петрови. Вітчим був лікарем і працював у місцевій лікарні; а квартиру наймали в будинку Кудряшових на другому поверсі. В Іваново-Вознесенській (тодішня назва) області Петрови опинилися на самому початку двадцятих років. Вони поїхали з Москви з двох причин — щоб не померти від голоду та через пристрасть Миколи Матвійовича до полювання.

В одному з листів мама написала про свою вагітність; із Завражжя, посипалися листи від бабусі з благаннями (для бабусі був власний «високий штиль») народжувати у Миколи Матвійовича в лікарні.

Дорога була неблизька і важка. Спочатку — поїздом до міста Кінешми. Далі — паромом. В Кінешмі на привокзальній площі стояли фурмани з кінями, чекали пасажирів (коні їли овес з мішків, одягнута на морди, поруч ходили кури, стрибали горобці, теж харчувалися). Звідси добиралися ще кілометрів тридцять кінями, запряженими в сани. Дорога йшла понад Волгою, потім — по замерзлій ріці. Волга мала ось-ось скреснути, і вони боялись, що не встигнуть добратися до місця.

Думалося, що мама народить числа двадцятого, але по дорозі її сильно розтрясло і роди почалися раніше. Маму не встигли відвезти до лікарні. Народжувати довелося вдома, на обідньому столі. Приймали роди Микола Матвійович та акушерка Анфіса Йосипівна Маклашина. Після того, як усе скінчилося, вітчим сказав мамі: «Ну, Марусько, наступного народжуй де хочеш! Дуже вже нервово — у своїх приймати...».

Зберігся щоденник, який батьки започаткували з перших днів появи Андрія на світ. Це листки паперу, складені вдвоє і прошиті нитками. Писали батьки по черзі, хто міг, у кого були час і сили. Іноді записи йдуть підряд, іноді декілька днів пропущено. У щоденнику докладно описується про перші три місяці життя Андрія.

Щоденник відкривається татовим записом від 7 квітня 1932 року: «У Завражжі в ніч на 4 квітня, з неділі на понеділок, народився син... П'ятого був зареєстрований, названий Андрієм і отримав «паспорт».

Очі темні, сірувато-блакитні, синувато-сірі, сірувато-зелені, вузькі, схожий на татарчечку і на рись. Дивиться сердито. Ніс, як у мене, але зрозуміти важко, в капочках. Рот виразний, гарний...».

Тато з властивим йому нетерпінням одразу ж узяв довідку про народження сина. Написана вона рукою акушерки. (Орфографія як в оригіналі):

«Удостоверение

Гражданка гор. Москвы Мария Ивановна Тарковская 1932 года
Апреля 4-го разрешилась живым сыном.
1932 г. 4.IV.

Акушерка Завражной
сов.больницы А. Маклашина.
Врач Н. Петров».

Ось таким архаїчним за стилем документом офіційно засвідчено поява на світ майбутнього режисера Андрія Тарковського.

Під час війни в Юровець, де ми жили в евакуації, Андрієві прийшов лист. Від тата, з фронту. На тому боці, де пишеться адреса, зверху надруковано: «Смерть німецьким окупантам!». Є штамп: «Переглянуто військовою цензурою». На зворотньому боці — текст, написаний хімічним олівцем, татовим гарним, акуратним почерком:

«4.IV.1943. Дорогий, рідний мій Андрійку, поздоровляю тебе з днем народження. Я хворий і лежу в госпіталі, скоро вже мене вишуть. Я так добре пам'ятаю, як ти народився, мій милий. Ми з мамою їхали до Кінешми поїздом, а звідти кінями до Завражжя. Волга позинна була ось-ось скреснути. Ми ночували на заїжджому дворі, і я дуже хвилювався за мамочку. Потім народився ти, і я тебе побачив, а потім вийшов і був один, а навкруги тріщало і шуміло: йшов лід на Немді. Вечоріло і небо було зовсім чисте, і я побачив першу зірку. А здалеку було чути гармошку, і це було одинадцять років тому...».

Ось як народився Андрій і ось чому у нього в графі «Місце народження» стояло: село Завражжя Івановської області... Дивно і

гірко було читати на довідці про його смерть в мерії паризького передмістя Нейї-сюр-Сен (лікарня, де Андрій лікувався й помер, знаходиться в цьому районі): «...Народився 4 квітня 1932 року в Іванівській». В якійсь незрозумілій Іванівській...

Повернімося в 1932 рік. Посилаються телеграми в Москву. Бабця Віра поздоровляє татову матір, Марію Данилівну, з народженням онука, вона аперше підписується своїм новим званням — «бабця». Тато повідомляє своєму другові: «Четвертого народився син, благополучно. Тарковський».

Коли я читаю старий щоденник, мене дивує ось що: як мама, вичувачи не сонними ночами, годуваннями, купаннями (побутові мушкетери не було ніяких) та іншими турботами про дитину, знаходила можливість вести детальні записи. Я пояснюю це не тільки любов'ю до новонародженого, а й потребою викласти на папері те, що відбувалося. Ці нехитрі записи заміняли мамі творчість. Вважати маму писала раніше, у студентські роки. Вона їх знищила, вважаючи недостойними існування.

Бурхлива весна 1932 року... Вона — теж героїня цих нотаток. Майже кожного дня відзначається в щоденнику стан природи. «Погода стоїть дуже гарна, на небі місяць — дуже ясний, більше одної чверті. Барометр стоїть дуже високо. Шумить ріка»; «Погода чудова, все розтає, струмки дзюркотять, скрізь шпак»; «...Всю ніч йшов дощ. Зараз південно-південно-східний вітер, дуже тепло і похмуро. Декілька днів льодок на Волзі...»; «Сьогодні нарвали черемшини — за кузнею».

Марина ТАРКОВСЬКА

ПОЧАТОК

Мама і природа... Простота і невимовність єднали її з лісом, з річкою, з полем. Природа була для неї не фоном, а природним середовищем: «Ми (тобто мама з Андрійком на руках — М. Т.) ходили в ліс. Сиділи на пенечку на «Дрілчиній галявині», потім по знову відкритій «Мурашиній доріжці» увійшли в діброву і набрали безліч грибів».

А ці записи зроблені вже після від'їзду тата: «21 червня, вівторок, 10 вечора. ...Понесла Андрійка гуляти. Гуляти годину. Знайшли на узліссі дві гусіні, здається, кропив'янки»; «Вчора відпочила, Андрійка влаштувала в саду під липою в ящику з-під картоплі і він там проспав три години»; «Ходила в ялинки за церквою, а потім спустилася на Попові луки. Ходили на Немду. Він лежав у мене на трьох полях, у згортку, а я купалася. Жито за церквою в мій зріст, трава до колін. Квітів так багато, що вся гора барвіста. Є вже нічні фіалки. Багато-багато є чого написати, але тато Аля не їде і не везе зошитків для щоденника».

Наш тато... Яким він був тоді, в молодості! Різним — веселим, дотепним і задумливим, похмурим. Міг бути турботливим і ніжним, а міг ставати байдуже відчуженим. Чудесний гумор супроводжував його усе життя.

Судячи зі щоденникових записів, здається, що життя його гарне, поруч кохана дружина, син. А насправді, виявляється, народження сина загострило тугу за померлим батьком, похованим у рідному Єлисаветграді, на той час Зінов'євську, а пізніше — Кіровограді. Одночасно — жартівливі пісеньки і скорботні, сповнені любові вірші пам'яті батька. Цей вірш тато ніколи не публікував, вважаючи його недосконалим. Але він виник з його спогадів, почуттів і, безумовно, пов'язаний з появою на світ Андрія, з думками про продовження життя і про зміну поколінь. Тому мені хочеться навести його тут:

Плыл вниз от Юрьевца по Волге звон пасхальный
И в легком облаке был виден город дальний,
Дома и пристани в дымке береговом
И церковь белая на берегу крутом.
Но сколько б из реки чужой воды я не пил,
У самых глаз висит летучий пепел.
Какая б на глаза не оседала мгла,
Но в городе моем молчат колокола
Освобожденные... И жило в них дыханье,
И слызых голубей глухое воркотанье,
Предчувствие мое, и жили в них, шурша,
Как стебли ломкие сухого камыша,
Те иглы ломкие, смятенные в каждом слове,
Плеск голубиных крыл и юный шелест крошечки
Испуганной... Но мне колоколов не жаль —
Светлеют города, поля уходят в даль,
Крапивою заросли могилы на погосте.
Седые голуби к ним прилетают в гости...
В играющей траве, на кладбище глухом
С крестом без надписи есть в городе моем
Могила тихая. А все-таки он дышит.
А все-таки и там он шорох ветра слышит
И бронзы гуд в своей земле родной,
Не застилаемы летучей пеленой.
Открыты глубине глаза его слепые
Глядят перед собой в провалы голубые...

Дивовижне і незбагненне життя поета. Йде постійна внутрішня робота. Поет змушений жити наче в двох вимірах — у реальному й «потойбічному», поетичному. І всі драми, а часом і трагедії стаються від цієї роздвоєності, від неможливості з'єднати ці два світи, від чисті — бажане, необхідне, животворне. Драматичний і болючий виго — турбот, діяльності, спілкування з тими, хто оточує... Це, мабуть, після народження Андрія і через два роки після його народження сім'я наша розпалася.

Підготували публікацію
М. ХОМАНДЮК та Р. НЕМЦЕВ.

12 ПРОГРАМ ЗДОРОВ'Я

На фоні фантастичних зцілень під час сеансів А. М. Кашпіровського призабутий вислів «Ваше здоров'я — у ваших руках» може викликати у деякого навіть роздратування. Не поспішайте! У нашій новій рубриці ви постійно відкриватимете для себе нові способи покращення свого фізичного та душевного стану. Хай навіть ви використаете половину, третину порад, які запропонують лікарі-спеці-

лісти на сторінках «Молодого комунара» — ви, безсумнівно, станете почувати себе краще.

І досі не повірили? «Хто не вірить, може перевірити!» Отже, сьогодні щомісячна рубрика «12 програм здоров'я» започатковується на сторінках «МК». До вашої уваги — програма перша, січнева.

ПРЕМ'ЄРА РУБРИКИ

ВІТАМІНИ НА «ЗИМОВОМУ СТОЛІ»

Статистика свідчить, що в осінньо-зимовий період збільшується кількість гострих респіраторних захворювань. Як правило, це у значній мірі викликається недостатньою кількістю свіжих плодів та овочів у раціоні харчування людини.

Пропонуємо вашій увазі кілька рецептів відомого швейцарського лікаря-дієтолога Бірхер-Беннера. Вживання цих страв поліпшує опір організму простудним хворобам.

Молочно-горіхова страва

2 столові ложки тертих яблук змішати з 2 столовими ложками вівсяних пластівців, попередньо розмочених у воді чи молоді протягом 2 годин, додати 50 грамів товчених горіхів, сік з половини лимона, цукор за смаком. Усе це залити 2 столовими ложками сметани.

Яблучно-морквяна страва

По 2 столові ложки тертих яблук, розмоченої у воді манки, моркви, волоських горіхів. Усе це заправити сметаною. Цукру — не більше чайної ложки.

Яблучно-медова страва

3 тертих яблука, 2 столові ложки вівсяних пластівців, 1 столова ложка згущеного молока, 1 столова ложка меду. Все перемішати.

НОРМА — 11 ТИСЯЧ КРОКІВ

11 тисяч кроків на день, як вважає чехословацький вчений Йозеф Грчка, — ось необхідний мінімум рухової активності, яка дозволяє підтримувати здоров'я у доброму стані. Відразу ж виникає питання: скільки кроків робимо ми щодня на роботі, на вулиці, вдома?

На хімічному підприємстві в Братиславі було проведено експеримент. З допомогою простих крокомірів фіксувалися кроки за вісім годин роботи у людей різних спеціальностей.

Ось деякі дані: хірург — 3280 кроків, економіст — 3344, водій — 4520, начальник цеху — 7208, кранівник — 8704, лаборантка — 10848, медсестра — 14960,

електромонтер — 17408, муляр — 19800. Експеримент довів, що для підтримки здоров'я не вистачає «норми кроків» хірургу, економісту та водієві... Пам'ятаймо також, що у вихідні дні ми втрачаємо «робочий мінімум» перед телевизором, або з газетою в руках. А якраз в уїкенд і необхідно слідкувати за своєю активністю: біг, лижні подорожі, плавання, велосипед... І на танці варто дивитися не тільки з розважально-естетичного боку.

На закінчення — дані Йозефа Грчки про кількість уроків під час різних видів рухової активності:

Прогулянка в повільному

темплі	— 4—5 тис.
Прогулянка з прискоренням	— 5—6 тис.
Туристський похід рівною місцевістю	— 7—8 тис.
Туристський похід горбистою місцевістю	— 6—7 тис.
Біг (перемінно з ходьбою)	— 10—11 тис.
Біг рівною місцевістю	— 11—12 тис.
Біг в приміщенні (у середньому темпі)	— 7—8 тис.
Біг на місці в приміщенні	— 8—10 тис.
Оздоровчий волейбол	— 4—5 тис.
Народний танець	— 9 тис.
Сучасний танець	— 7—8 тис.

ТОЧКОВИЙ МАСАЖ КОЖНОМУ ПІДВЛАДНИЙ

Головний біль, безсоння, поганий настрій... Подібні симптоми, переконані, знайомі кожній дорослій людині. Покращити самопочуття, зняти гострий біль, надати негайну допомогу до появи лікаря може точковий масаж. Безсумнівно, він корисний і як додатковий засіб при багатьох хронічних захворюваннях, коли людина сама запобігає приступу або розвитку запалення тощо.

Сьогодні ми розпочинаємо серію уроків точкового масажу. Їх вести-ме досвідчений фахівець — кандидат педагогічних наук, доцент Ки-

ївського державного інституту фізкультури Ніна Анатоліївна ЩЕРБАКОВА.

Для початку слід запам'ятати, що точковий масаж — це механічний вплив пальцем або пальцями на біологічно активні точки, які мають рефлекторний зв'язок (через нервову систему) з різними внутрішніми органами та функціональними системами. Якщо ви правильно знайшли точку, то пацієнт чи ви самі повинні відчувати ломоту, розпирання або оніміння. Дуже часто точка відгукується болем. За болючістю тієї

чи іншої точки (зони) можна здогадатися про захворювання певного органу. В цьому випадку обов'язково слід звернутися до лікаря.

Хочу застерегти: точковий масаж протипоказаний при апендициті,

вагітності, інфаркті міокарда, пороку серця, захворюванні мисок (гломерулонефриті, пієлонефриті та ін.), атеросклерозі судин головного мозку, гіпертонічній хворобі II і III ступеня, тромбозі, остеомієліті,

кровотечі, онкологічних захворюваннях.

Перше заняття розпочинаємо з масажу при ангіні (гострому тонзиліті). Ангіна — інфекційне захворювання з переважним ураженням піднебінних мигдалини. Людина відчуває нездужання, біль при ковтанні, значно підвищується температура. Часті скарги на головний біль, періодичний озноб. Отож, спочатку подіємо на головні точки: 1, 2, а потім на додаткові — 3, 4, 5.

При гострому бронхіті — гострому запаленні трахеобронхіального дерева, що викликається

вірусами, людиною відчуває посіт у горлі, біль за грудиною, іноді виникає нежить тощо. В такому випадку разом з лікарськими засобами потрібен точковий масаж. Діяти треба на загальні точки: 3, 6, 7, 8. У відповідності з перебігом захворювання вибираються додаткові точки. Так, при бронхіті, який супроводжується підвищенням температури, кашлем, головним болем, масують точки 1, 9, 6. При подразненні дихального горла — точки 11 і 12.

Процедуру виконувати щодня.

ПРО КОНТРАСТНИЙ ДУШ

Відмінний засіб тренування кровеносних судин і особливо їхніх важливіших частин — капілярів. Тренування полягає в розширенні та звуженні судин. Контрастний душ рекомендуємо приймати після будь-якої фізичної праці або емоційного навантаження. Починайте з гарячої води (нею ж і закінчуйте).

Удар по серцю та м'язах

Тривале вживання алкоголю послаблює м'язи тіла, завдає клопоту сердечній діяльності. Майже в третини алкоголіків послаблені сердечні м'язи, а у половини — аномалія інших м'язів.

КАЛІГРАФІЯ ПРОТИ... СТРЕСІВ

«Саме каліграфія!» — вважають лікарі. Написання красивих літер людиною відновлює свою душевну рівновагу, частота пульсу зменшується.

45 років тому радянські війська визволили м

ЗА КРОК ДО

ТАК ЦЕ БУЛО...

Чим більш віддаляються від нас лихоліття минулої війни, тим чіткіше постає перед нами велич подвигу радянських воїнів, партизанів і підпільників — усіх радянських людей, які відстояли нашу Батьківщину від німецько-фашистських загарбників і позбавили людство від коричневої чуми.

Під час окупації фашистами Знам'янщини в селі Богданівці з вересня 1941 року і до дня визволення діяла комсомольська підпільно-диверсійна організація. Молодий учитель, комсомолец, а нині Герой Соціалістичної Праці, заслужений учитель УРСР, кандидат педагогічних наук Іван Гурович Ткаченко став ідейним організатором молоді у боротьбі з ворогом. Однорідними і активними помічниками були Василь Антонович Руденко, Юхим Тихонович Крайванов та інші.

Ю. Т. Крайванов працював учителем в Бориславському районі на Миколаївщині, звідки у жовтні 1940 року був призваний у ряди Червоної Армії, але незабаром тяжко захворів і напередодні війни був комісований. Та коли розпочалася війна, він добровільно пішов захищати Батьківщину. У бою за Київ був контужений. Врятувала його і виходила бабуся, а коли Крайванов одужав, потрапив у загін народних месників.

Молодь групувалася довкола цих ком-

сомольців, і незабаром підпільна організація, яку назвали іменем Богдана Хмельницького, поступово виростає у міцну бойову одиницю, яка нараховувала 76 чоловік. Трохи пізніше її очолює офіцер Григорій Степанович Гоговир, який вийшов із оточення. Юні підпільники зривали відправку морозів в Німеччину, визволяли із таборів військовополонених і переправляли їх у партизанський загін, розповсюджували серед населення листівки. У вересні 1943 року при безпосередній участі комсомольців Ткаченка, Крайванова, Підгірного було підготовлено і переправлено в партизанський загін Чорного лісу група з 28 чоловік. Ці бійці були на національній ланці-дагенстенці, яку гітлерівці, захопивши в полон, примусили охороняти залізницю. У супроводі Анатолія Підгірного і його батька Іронея Яковича група пішла вночі зблизьки із собою коня і навантажені зброєю та боєприпасами тачанку.

Центром підпілля була Катя Імененка. Члени його сім'ї — дружина Катя Омелянівна, сестра Марія і брат Гуря Антонович — були посвячені у цю діяльність і фактично були учасниками загальної боротьби. Комсомольці підпільної організації імені Богдана Хмельницького всілякими шляхами добували зброю для партизанів і шкочували її у Миколи Костянтиновича Бон-

даренке, а потім комсомолки-з Поліна Шуліка, Галина В'юнник, Жупина і Зоя Боса переправляли партизанський загін.

СПОГАДИ, СПОГАДИ

ПРИБОРКАННЯ «ТИГРІВ»

10 січня 1944 року під Кировоградом у районі Вишнівки фашисти розпочали велику контратаку, яка супроводжувалася масованими нальотами бомбардувальної авіації. Друга батарея, в якій протитанковими гарматами командував гвардії сержант Полинкін, повинна була першою зустріти німецькі танки. Незабаром спостерігач повідомив: «Тридцять «тигрів», до батальйону піхоти...».

Ріжуть око чорно-жовті хрести. Здається, лязкіт уже напочується на гармати. Гвардії сержант Дмитро Полинкін знаком дає команду почекаати. Важко дається

це чекання, коли тремтить під тобою земля, коли повним ходом суне на тебе смерть. Але командир чітко продумав бій на кілька ходів наперед. Головне — підпустити танки поближче і бити з вірним розрахунком по вразливих місцях.

Гусеницю ведучого уже добре видно. Пострілі! Один із танків безпорадно закрутився на місці. У наступну хвилину було зупинено і другий танк. Обходячи підбиті машини, «тигри» рвонулися вперед, ведучи вогонь на ходу. Тяжко поранило командира взводу, заряджаючого і замкового. Дмитро Полинкін, не гаючи ні секунди, став до гармати і сам продовжував відбивати атаки. Протягом короткого бою десять «тигрів» горіло на полі. Довкола гармати розривалися снаряди, все дзвеніло металом, диміло.

Почалася третя, а може й четверта атака. Сержант Дмитро Полинкін, приловчившись, вистріляв ще раз. Полум'я охопило бензобаки ще двох «тигрів». Інші розвернулися, спихнули з дороги підбиті машини і незабаром зникли. Замовкла і гармата гвардії сержанта Дмитра Полинкіна. Із затиснутою у руці шворкою, смертельно поранений, він повільно спустився на землю.

* * *

Посмертно, 17 травня 1944 року Дмитру Полинкіну присвоєно звання Героя Радянського Союзу. Пропонуємо увіковічнити пам'ять героя у селі Вишнівка. Обіцяємо слати фотографію.

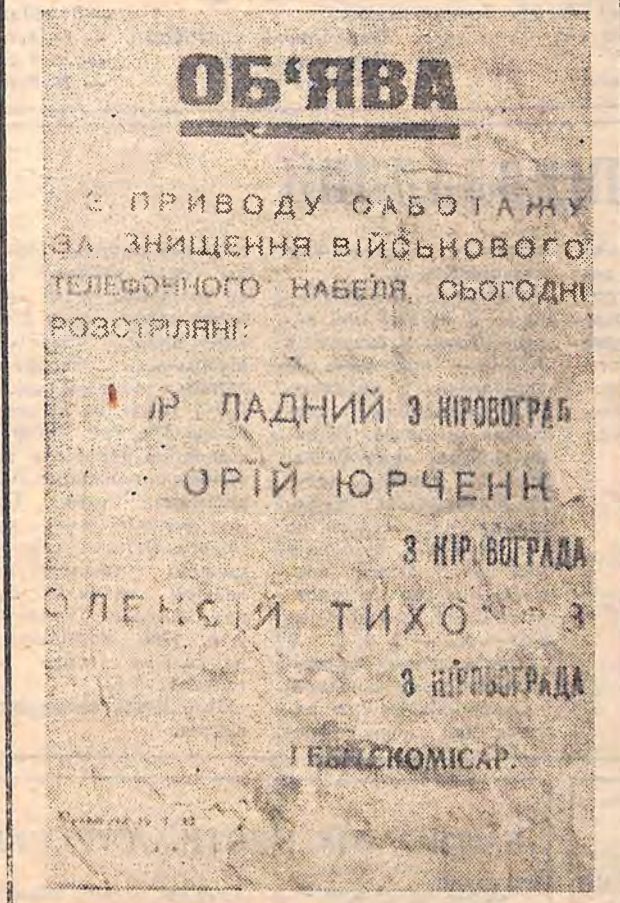
Н. ОРУДЖЕВ,

гвардії підполковник запасу, ветеран війни.

КУЛЕМЕТ «СПІВАК»

Нас, новобранців, зібрали в селі Іванівці, де стояв штаб 39-го стрілецького полку 5-ї шкільно-артилерійської стрілецької дивізії під командуванням генерала Лебеденка. Комбат призначив мене кулеметником, а я того кулемета, як то кажуть, не бачив. Уже в траншеї молодий лейтенант, як розбирати, змащувати і збирати. Звільнюванням чекав часу, коли доведеться своїм кулеметом «співати» (так любовно називали кулемет «тярвова») в справжньому бою. І ось. Фашисти — поруч. Наша траншея обстрілюється, і тому ми відразу ж г

ТАК ЦЕ БУЛО...

Ганні Іванівні Братславській доля присудила тяжкі випробування. Як і багатьом у той страшний час. Кандидат у члени ВКП(б) з 1939 року, депутат міськради, після тритижневих поневірянь повернулася вона до рідного міста, на яке фашисти вже накиннули ярмо свого «ордунган».

У рядках щоденника, котрий майже регулярно вела Ганна Іванівна протягом двох з половиною років, ви побачите події маловідомі сучасникам, особливо молоді. Колись, після війни, автор хотіла видати свої записки у формі спогадів, але тоді ця тема вважалася непопулярною. І зараз у нас зустрічаються люди різного віку, соціального походження і переконань, які до німців-окупантів ставляться прихильно, ледь не з повагою.

На жаль, Ганна Іванівна пішла з життя влітку 1989 року. Але, передаючи мені стару поштову папку із записками, в одній із останніх бесід вона з боєм згадала сюжет програми «Погляди», героями якого були киянські хлопчачки у чорних сорочках із свастикою... З тремтливим поглядом нізачою скривдженої дитини вона сказала тоді: «Як же вони можуть... так! Хіба не розуміють, до чого це знову може призвести!» І у виражених світло-сумних очах її також читалося: «Не приведи, боже, побачити знов таке... Чи не забагато лиха довелося пізнати, щоб воно зараз нагадало про себе білозубим молодим посмішками».

Р. ЛЮБАРСЬКИЙ.

Раніше я говорила не задумуючись, легко і просто: «Свобода, Батьківщина». А тепер я кажу: «Сво-бо-да! Бать-ків-щина!». (Із щоденника).

(Без дати)... Йшли залишок дня. Настала ніч.

Окупаційний

Дороги немає, ми плутаємось в житті, йти важко, я кидаю сумку з хлібом. Стало зрозуміло: ми збилися з дороги, заблукали. Зупинилися на нічліг. В мокрих колах довелось протруситися до ранку. Пішли, вибралися на якусь дорогу. Село Суслове. Карти у нас немає, чи так ми йдемо? Питаємо, де Дніпро. Показали вбік. Павлово, Лозоватка. Вечір. Залишаємося на нічліг. Ранком я не можу встати. Вирішили з Сергієм відпочити день, а там далі. Тому, що я захворіла, пройшли 5 км. Відпочиваємо. Ноги, як дерев'яні. Вранці будить крик т. Полі. Вибігли і на горі побачили перший роз'їзд німецьких мотоциклістів. Сталося. Більше йти нікуди. На вулиці заторохкотів мотоцикл і зупинився біля сусідньої хати.

(Без дати). Минуло два тижні. У нас із Сергієм було 600 карбованців. Це на 4. Ми їх проіли. За гроші, зрештою, вже нічого не можна купити. «Міняю!» Тітки молоком годують свиней, а за гроші не продають. Що робити? Голодуємо. Повернутись в місто. Вмирати в своїй хаті легше. Рушили назад.

О шостій годині ми підходимо до міста. Біля Бобринецького мосту 2 кулемети і заставка німців. Обшукують. Я «копішила». Тітка взяла мене за руку і провела мимо. Йшли, як на смерть. Розбита квартира, пусто, пограбовано. Випадові з іконою: грабують, а бога нах, поки не зупинився загін німців. Шукали домок. Я сховалася. Ранком вирішила йти до жандармів. Мене зустрічають і проводять до жандармів погляди сусідів. Чорт з ними! Все одно смерті! Отже, я в місті знову. Нім-

ців повно. Поки нашу хату не спалювала нора жодного німця.

Перший раз в місті. Німецькі обози. Дорогокази. Хід війни, ніхто не зупиняє. Тільки німці оглядають як дивину, намагаються заговорити. Відіймають від них. Берта на бричці з німцями.

Йшла до т. Полі зупинив п'яний німець і я відійшла від нього, як з револьвером. Я тікати, бігти з бур'яни. Шукав і лаявся. Просиділа до вечора. Прийшла додому стомлена і розбита.

Зустріч з групою солдат на площі. Таїса Ш. — у нас «минуло». Я сподіюся цим минулим, — відповіла їй, розсміялася і пішла.

Німці сунуть по місту суцільним потоком. Боюсь ходити сама. Чіпляються. Берта ласкава, Герберт — директор пивзаводу. Німці стріляють собі.

Знову в місті. Тітка від групи п'яних німців і натрапила на комсомольця з бантиком — чистий німець. Бачила його тільки раз. Куди подівся? Не знаю. Сумую. Згадую. 8.VIII.41. Відомо, що німці стріляють курей. Стрілянина на вулиці. Паркана стежу німців. 9.VIII.41. Відомо, що німці стріляють курей. Наш дім фасадом виходив на вулицю. В Орлових на минають. Радо цим, я з ними. Група німців лавці сидять дивитися. У мене книга. Прохає вийти від Орлових. Перша розмова по-німецьки. Почекай, чому я боюсь солдатів. Віла — на війні. Вони вбивають людей. Відповіла — тому, що вони вбивають людей. Я назвала його німцем. Він сказав, що це партизан.

таких, як я, казував. Схилився. Я видихнула. 14.VIII.41. Бутні мерці. (Враже Чутки).

15.VIII.41. Люди, Любо. 19.VIII.41. Любо румун.

З перших українців пішли веріли веріли, нецензура, заявляла душу жахалися: чить почну.

І ось виставили: раїнською слово мовного українця «находять в бачене дивовижно, організм, як можна цювати з рин, співи металістів вистави, в

років тому

визволили м. Кіровоград

за крок до подвигу

комсомольської організації Миколі Гру-
зіну. Довго вистежував Микола шлях
Жуковського додому, і коли все було
готово, зробили засідку. Було це так.
Начальник поліції йшов додому, назу-
стріч Микола з проханням: «Пане на-
чальнику, допоможіть звільнити мою
сестру від відправлення до Німеччи-
ни».

— Що? Ти з ким говориш? — виклич-
ним тоном зреагував Жуковський.

— З вами, пан начальник, — і наста-
вив на нього пістолет.

В цей час із кузів почувся голос під-
пільника Фондового: «Пан Жуковський,
не жартуй, виконуй наказ партизан».
А Микола продовжував: «У вас на гори-
щі станковий кулемет і чотири стрічки
до нього. Сьогодні в 22 години вивезе-
те все самі на межу з Казарнею. Життя
вам гарантуємо. Не запізнуйтеся!».

У вказаний час кулемет з боеприпаса-
ми був доставлений на місце. Жуков-
ського відпустили додому.

Серед комсомольців-партизанів особ-
ливою спритністю і хоробрістю вирі-
знявся Анатолій Підгірний. Коли розпо-
чалася війна, йому не було ще й 18 ро-
ків. Хоча і був він людиною досить ніж-
ною, безкорисливою, з серцем дитини,
з перших же днів повністю віддав себе
боротбі і розпорядився власним жит-
тям, як наказало його полум'яне серце.

У вересні 1943 року в бою на станції

Хирівка Анатолій першим кинувся на
штурм будівлі, де знаходився начальник
фашистського гарнізону. Гранатами за-
кидав приміщення, знищив 7 фашистів
з охорони і взяв у полон гітлерівського
офіцера з документами, трофеями, до-
ставивши його потім у штаб партизансь-
кого з'єднання імені Ворошилова, яким
командував наш земляк полковник Ілля
Данилович Діброва. За цей подвиг Ана-
толія Підгірного було нагороджено ме-
даллю «За відвагу».

Героїчну сторінку в літопис комсомо-
лу вписав Анатолій Підгірний в боях за
визволення Знаменки, повторивши по-
двиг Олександра Матросова. Анатолій
був поранений. Коли повз до сараю, з
якого безперервно стріляв ворожий ку-
лемет, залишав на снігу криваву смугу.
За крок до стіни піднявся у повний зріст
і закриз своїм тілом амбразуру. І поки
билося серце він стояв. Бійці кинулися
в атаку.

За мужність і відвагу Указом Президії
Верховної Ради СРСР від 7 серпня 1944
року Анатолія Іларіоновича Підгірного
посмертно нагороджено орденом Чер-
воної Зірки. Його іменем у селі Богда-
нівці названо вулицю.

К. ПОЧКУН,
ветеран війни.

м. Знаменка.

КУЛЕМЕТ «СПІВАВ»

Нас, новобранців, зібрали в селі Іванівці, де розмі-
щувався штаб 39-го стрілецького полку 50-ї Запорізь-
ко-Кіровоградської стрілецької дивізії під командуван-
ням генерала Лебеденка. Комбат призначив мене ку-
леметником, а я того кулемета, як то кажуть, ніколи
в очі не бачив. Уже в траншеї молодий лейтенант по-
казав, як розбирати, змащувати і збирати кулемет.

З хвилюванням чекав часу, коли доведеться випробу-
вати свого дехтер'я (так любовно називали ми ручний
кулемет «Тярьова») в справжньому бою. Довго не до-
велось. Фашисти — поруч. Наша траншея була під
сильним обстрілом, і тому ми відразу ж понесли втра-

ти. Загинув мій помічник, залишився я один. Особливо
неспокоїно було вночі, вдень приходив із села Круп-
ського молодий лейтенант, приносив їжу і дозволяв
стоячи поспати. А було це в січні 1944 року, стояли
морози, були великі снігопади.

Ще з дитинства я пам'ятав один куплет «Інтернаці-
оналу» німецькою мовою і співав, щоб почули німці.
Співав і тоді, коли строчив з кулемета. Про це допові-
ли генералові, і він незабаром навідався до мене в
траншею. Такий собі низенький, повний і заявив: «Ге-
нерал Лебеденко прибув, щоб послухати, як «співає»
кулемет». «В мене кулемет «співає» вночі», — відпо-
відаю. «Давай зараз, не бійся, мене куля не візьме. Я
всю громадянську пройшов на коні в Котовського, і
в цій війні не загину». Я застрочив і заспівав, і німці

відразу ж відкрили вогонь. Генерал пішов, а на щоді
я відчував його гарячий поцілунок.

Незабаром, це вже було в лютому, до мене перебіг
німець і сказав, що завтра фашисти будуть брати мою
траншею, а мене убіють. Настав морозний день 27 лю-
того. Фашисти добре «опрацювали» наші позиції і ру-
шили до нас. Мій кулемет не переставав косити їх. Із
села Крупського «заговорив» станковий кулемет і пе-
рехресним вогнем перша атака була відбита. Кілька
разів ми з молодшим лейтенантом Колосовим міняли
кулеметні гнізда. В цьому бою я не вберігся — був
поранений у голову. Після перев'язки знову продовжу-
вав бій. Всі ворожі атаки ми тоді відбили. Це було моє
перше бойове хрещення. А до кінця війни залишалося
ще більше року...

Т. СИДОРЕНКО.

СПОГАДИ, СПОГАДИ

аці йний щоденник

важ-
аумло:
нились
атруски-
сь до-
зе, чи
казали
аємося
рішили
му, що
аємо.
г. Полі,
їзд ні-
в йти
л і зу-

Перший раз я місті. Німецькі обози. До-
роговкази. Хід вільний, ніхто не зупи-
роговкази. Хід вільний, ніхто не зупи-
роговкази. Хід вільний, ніхто не зупи-

Полі, зупинив п'яний ні-
мця і я відк. Куля його руку. Він за револь-
вер. Я тікати. Втікла в бур'яни. Шукав і лаяв-
вер. Я тікати. Втікла в бур'яни. Шукав і лаяв-

Німці сунуть по місту сучільним пото-
ком. Боюсь ходити сама. Чіпляються. Бер-
ком. Боюсь ходити сама. Чіпляються. Бер-

Знову в місті. Тікаю від групи п'яних
німців і натрапляю на комсомольця з бан-
тиком — чистить цоботи. Бачила його тільки

8.VIII.41. Вдома. Читаю. Сумую. Згадую.
раз. Куди подівся? Німці стріляють курей.
8.VIII.41. Вдома. Читаю. Сумую. Згадую.

Наш дім фасадом непрявлявий, його німці
вечір. В Орлових на
фасаду. Рада цьому, і з ними. Група німців

Я назвала його «геноссе». Як він лаявся і ска-
зав, що це партійна

таких, як я, треба вішати за ноги. Кричав і по-
казував. Схопив за руку і допитувався, де я
живу. Я відерлася і втікла до т. Полі.

14.VIII.41. Знову в місті. Хто такі німці? Май-
бутні мерці. Перше кіно. Виступи націоналіс-
тів. (Враження на окремому аркуші). Біржа,
Чутки.

15.VIII.41. Німці в трусах у сквері. Агітація
Люди, Люби, Ліди в Біржі.

19.VIII.41. Випадає з куркою. Як баба мачу-
лою румунця била за курку.

НАЦІОНАЛІСТИ

З перших днів вступу німців націоналісти-
українці підняли голову і заволали. Здійнявся
цілий веремій. По радіо і в газетах передава-
лися нецензурні анекдоти про пригоди з Мос-
калем, заявлялося, що Москва вкрала україн-
ську душу і т. ін. Люди, читаючи такі статті,
жахалися: нещодавно побили євреїв, — зна-
чить почнуть бити «русаків».

І ось в газеті з'явилося місце, де проголо-
шувалося: «Українці розмовляють тільки ук-
раїнською мовою!». Ідеш вулицею і боїшся
слово мовити, щоб не дістати у вухо од «щи-
рого українця». З'явилися цоботи з шарова-
рами «на спуск», сірі шапки й кошуки. Діти
ходять в укр. нац. костюмах. Німці за ними
ходять зграями і розглядають їх як досі не
бачене диво. В їхніх очах я бачила справжній
подив. І ось у газеті з'явився проект статуту
нац. організації «Провіт», де пояснюється,
як можна до неї вступити, і що вона буде пра-
цювати з молоддю, влаштовуючи їй танці, теат-
ри, співи тощо. «Будинок просвіти» — клуб
металістів, там зараз дійсно іноді проходять
вистави, від яких блювати хочеться.

Незабаром цькування російського народу
припинилося (через те, що зараз це невідго-
дно робити) і в газеті з'явилася стаття, що,
мовляв, російський народ українцю — брат
по стражданню, що зараз він повинен допо-
могти йому звільнитися. До тих пір треба раз-
ом співробітничати, допоки фюрер не укаже
місце націям.

З того часу про націоналістів нічого поки
не чути. По радіо навіть почали грати росій-
ські платівки. Мене ці націоналісти водночас
обурюють і смішать своєю бундучністю. По-
моєму, грек, росіянин, татарин, чорт, біс—аби
ти був чесною людиною.

1.IX.41. Знову в місті. Тікаю від поліцейя крізь
прохідний двір біля мосту.

3.IX.41. Знову в місті. Рухаються німці. Но-
ва назва — «пан». Я — «пані».

8.IX.41. Перший німець переступив поріг.
Добре розмовляє по-російськи. Чому не
запрошує сестри? Відповіла: — Тому, що ви
не гість. Передивився книги. Знайшов в енци-
клопедії портрет Сталіна і запитав: — Хто це?
Я відповіла. Він гнівно жбурнув книгу і пішов.
Книги сховала в сарай.

9.IX.41. Я у Лени. Прийшов румун. Вимуше-
ний мат. Запалакала. Як Л. вчила румунця ро-
сійській мові.

11.IX.41. В місті плакати, як в Германії дуже
гарно. Розказую, що брешуть. Вивозять усе.

15.IX.41. Принесла Л. Джелко книги, застала
групу дітей. Одна добровільно їде в Герма-
нію. Мріє про шляпу та білі рукавички.

17.IX.41. Специфічний німецький запах духів.
Брудні комірки, вуха, нігті, проте пахнуть духа-
ми. Пахнуть потом і духами.

18.IX.41. Безкультур'я — не соромляться
адень посеред вулиці при жінках оправлятися.

20.IX.41. Берта у матері. — Де Аня працює?
Чому досі не працює? Де Сергій працює? Тре-
ба всім працювати, щоб швидше закінчилась
війна. Німецьке стерво!

26.IX.41. Я в місті. Як німець штовхнув
вагітну жінку за те, що та не поступилася доро-
гою.

30.X.41. Дізнаюсь про будинок терпимості у
нас у місті. Але це тільки для офіцерів. Сол-
дати промишляють по хатах.

20.X.41. Берта. — Чому Аня не працює? Чи
записалася на біржу? Я занепокоєна.

27.X.41. Німець копався в шухляді. Забрав
відріз на костюм.

28.X.41. Продаємо поступово речі, щоб жити
надгодою.

30.X.41. Нова облава — на очистку міста.
Розмова з Любою про біржу, щоб не йти за-
писуватись.

1.XI.41. Поновлено трансляцію. Українські
пісні без кінця.

4.XI.41. Я в місті. Облава. Тікаю.

7.XI.41. Згадую свято Жовтня. Сумую. Зга-
дую минуле і своїх друзів.

8.XI.41. Вдягла чисту сукню. Згадую парад і
всіх, всіх. Сумую.

12.XI.41. Застави на шляхах. Віднімають все,
хто що несе, тому, що люди ходять на село
мінати речі.

14.XI.41. Мати знову продає речі. Лозунг —
кради все, що погано і гарно лежить. Менше
німцю буде. Вкрасти у німця — це героїство.

15.XI.41. Знову облава. У нас ловлять людей,
як негрів.

(Далі буде).

Друзі, починаючи з цього номера, в «Молодому комунарі» періодично з'являтиметься сторінка «Молодіжний абонемент», адресована тим, хто прагне розширити коло своїх духовних запитів. Сторінка присвячуватиметься вітчизняній і зарубіжній класичній музиці, зв'язкам музики з поезією та іншими видами мистецтва; вона може формуватися і вами. Сподіваємось, що це буде не просто бажання дізнатися про видатних музикантів (і цього ми теж чекаємо), а й пропозиція участі у «духовному просвітительстві», яке сьогодні

нам всім конче необхідне (див. і статтю «Меса по вигнанню» — «Молодий комунар» від 2 грудня 1989 року). В сторінці «Молодіжний абонемент» центральною, на наш погляд, повинна бути рубрика «Уроки класики». І першою в цій рубриці пропонуємо вам статтю «Ленінградська симфонія», присвячену геніальній симфонії Дмитра Шостаковича. У наших планах — розповідь про духовну музику, яка довго залишалась вилученою з нашої музичної спадщини.

Чекаємо ваших листів і пропозицій.

МОЛОДІЖНИЙ АБОНЕМЕНТ

У ШКОЛІ № 235 міста Ленінграда є незвичайний музей. Називається він «А музи не мовчали». Де-що дивна назва, чи не так? У цьому музеї скромний букет польових ромашок знаходиться у суцідстві з матросською безкозиркою, а тоненька паличка диригента — з іржавою, пробитою кулями солдатською каскою. Букет приніс до школи син артистки Галини Семені-

ченко, яка під час війни виступала у фронтовій бригаді, і квіти їй подарував снайпер С. Пермін. Навкруги була гола зрачена ленінградська земля, звідки ж взяли квіти? Виявляється, снайпер зірвав їх... на нейтральній смузі. Багато років букет зберігався в сім'ї, а ось тепер він у шкільному музеї... А безкозирка належала матросу Василю — прізвища встановити не довелося. Матрос дав безкозирку артисту К. Бондаренку для виступу, пообіцявши подарувати її після перемоги. «Якщо загину, її передасть вам мій друг». Друг виконав обіцянку Василя.

А ось історія диригентської палички. Вона належала Карлу Іллічу Еліасбергу — диригенту славетного симфонічного оркестру Ленінградського радіомовлення. Це був єдиний оркестр, що залишався в блокадному Ленінграді... Але про це ми

розповімо трохи згодом.

У незвичайному музеї звичайної ленінградської школи юними ентузіастами зібрано близько 4000 експонатів. Тут рукописи Ольги Берггольц, Соловйова-Седого, автора прекрасних пісень про «місто над вільною Невною», тут і партитура Сьомої симфонії Д. Д. Шостаковича — чотири зошити, літаком доставлені в оточене фашистами місто. Фотографії артистів, художників, музикантів блокадного Ленінграда... Навіть Будинок композиторів подарував шкільному музею рояль, на якому грав Д. Д. Шостакович.

Як же виник музей? Якось до рук школярів потрапила програмка концерту, де вперше виконувалася Сьома симфонія Шостаковича. Цю програмку вони показали своєму улюбленому учителю фізкультури Євгену

Олексійовичу Лінду. І зачистивши запальничку бомби. А фінал симфонії написав в Куйбишеві, куди змореного голодом композитора вивезли з кільця блокади. Олексій Толстой писав: «Сьома симфонія виникла із совісті російського народу, що без вагань прийняв смертельний бій із чорними силами. А композитор говорив: «З боєм і гордістю дивився на своє любимо місто. Воно стояло, охоплене вогнищами, загартоване в боях, місто, що винесло страждання війни і було ще прекраснішим у своїй суворій величі. Як було не любити це місто Петра, завойоване для народу Леніном, як не повідати світу про його славу, мужність його захисників... Моєю зброєю була музика».

Вперше симфонія прозвучала в Куйбишеві 5 березня 1942 року. Потім презентована на півку пар-

ським змістом. Двоїм радянського народу з фашизмом Шостакович розкривав як боротьбу Добра і Зла, Людини й цивілізованого варвара, світу творення і розуму із світом руйнування і жорстокості.

Давайте подумки перенесемося в блокадний Ленінград 9 серпня 1942 року і разом з ленінградцями та захисниками міста — тими, хто сидить у Великому залі, дослухаємось геніальної музики Д. Д. Шостаковича.

...Звучить спокійна, велична російська мелодія... Довоєнний час. Мирні роки. Героїчна тема початку 1 частини симфонії схожа з «богатырськими» мотивами Бородіна. Вона переходить в наспівну, тиху, ліричну мелодію, здається, навіть дещо сором'язливу. Оркестр звучить прозоро і чисто. Мелодія летить, немов струмок. Так малює експозиція пер-

ка нот в партитурі — і на повному скаку (якщо можна так висловитись) на найвищій напрузі оркестру, проста і вигадлива, блазнівська і страшна тема війни змінюється всеперемагаючою музикою опору».

Таке відчуття, що починається симфонічна битва. Могутні вольові зусилля опору нашої волі, дисонансом звучать у музиці зойки, біль, стогони, і все це зливається воедино, в грандіозний ревієм — плач за тими, хто загинув.

Композитор нічого не прикрашає. У 1 частині Сьомої симфонії засобами, властивими музиці, змальовані картини реальності, картини війни і миру. Музика передає велич радянського народу, страшну силу фашизму і напругу смертельного десбою.

Ми не можемо в межах

Сьома симфонія, наші війська відкрили по противнику такий шалений вогонь, що жоден фашист не міг підняти голову. Лише одна ворожа батарея спробувала відкрити вогонь по місту. І тоді один з наших полків прийняв вогонь на себе, відкривши ворогу свої позиції. Вся сила і могутність цієї симфонії обстрілювали на цей полк, а на місто не впало жодного снаряду. Ось це означали слова Говорова, які пригадав диригент легендарного концерту в Ленінграді.

...Багато років минуло після прем'єри Ленінградської симфонії. Звучала вона з тих пір у концертних залах, по радіо, з телевізійного екрану. За диригентськими пультами оркестрів, що виконували Сьому симфонію, стояли уславлені диригенти, серед них незабутній, божественний Євген Мравін-

ЛЕНІНГРАДСЬКА СИМФОНІЯ

Олексійовичу Лінду. І зачистивши запальничку бомби. А фінал симфонії написав в Куйбишеві, куди змореного голодом композитора вивезли з кільця блокади. Олексій Толстой писав: «Сьома симфонія виникла із совісті російського народу, що без вагань прийняв смертельний бій із чорними силами. А композитор говорив: «З боєм і гордістю дивився на своє любимо місто. Воно стояло, охоплене вогнищами, загартоване в боях, місто, що винесло страждання війни і було ще прекраснішим у своїй суворій величі. Як було не любити це місто Петра, завойоване для народу Леніном, як не повідати світу про його славу, мужність його захисників... Моєю зброєю була музика».

Вперше симфонія прозвучала в Куйбишеві 5 березня 1942 року. Потім презентована на півку пар-

титура була літаком доставлена у США. З великим успіхом пройшло її виконання літом 1942 року у Нью-Йорку, де оркестром диригував знаменитий Артуро Тосканіні. «Який диявол може перемогти народ, що створив таку музику!» — писав після виконання Сьомої симфонії один американський журналіст.

Але ні з чим не порівняти виконання цієї великої музики в оточеному ворогом Ленінграді у серпні 1942 року. На момент цього концерту з оркестру радіокомітету залишилося живими всього 15 музикантів, що ледь рухалися від виснаження! А треба було не менше ста. Щоб виконати симфонію, довелося зібрати не тільки всіх — ще живих — музикантів міста, а й тих, хто грав у флотських та армійських оркестрах під Ленінградом.

Перше виконання Сьомої симфонії відбулося 9 серпня 1942 року в залі Ленінградської філармонії, тому самому Великому залі, про який так натхненно розповідав у своїх чаклунських виступах письменник І. Л. Андроников («Спогади про Великий зал»). Концерт транслювався по ленінградському радіо. Диригував оркестром Карл Ілліч Еліасберг.

Поет Ольга Берггольц писала на сторінках «Комсомольської правди»: «Ці люди були достойні виконувати симфонію свого міста, і музика була достойною їх самих».

Симфонію Шостаковича часто порівнюють з документальним твором про війну. Дуже точно передаючи дух подій, симфонія в той же час наповнена глибинним філософ-

ської частини розумний і діяльний, мужній і ліричний образ нашої Батьківщини. І раптом... Ще не замов останній «мирний» акорд, як звідкись здалеку, як вісник біди, доливає дріб воєнного оркестру. На фоні цієї музики звучить уривчаста, розірвана тема. Олексій Толстой назвав її промовисто: «Танець пацюків під дудку щуролова». Спочатку вона ніскільки не лякає, можливо, у когось викликає огиду від загострених композитором тугопості і примітивності гітлерівських солдат. Але поступово музичний образ розширюється, його карикатурність набуває зловісних рис, його страшна суть стає очевидною. Покірні волі щуролова, пацюки кидаються в бій. Маріонетки, що перетворилися в чудовиська, нищать на своєму шляху все живе. Але, зрозуміло, що тема нашестя викличе й іншу тему — опору.

Сьомій симфонії присвячено багато рядків. Ось що писав про неї у своїй прекрасній статті Євген Петров: «Вона (тема нашестя) обростає залізом і кров'ю. Вона потрясає зал. Вона потрясає світ. Щось залізне, йде по людських кістках, і ви чуєте їхній хрускіт. Ви стискуєте кулаки. Вам хочеться стріляти у це чудовисько з цинковою мордою, яке неблаганно, методично крокує на вас: раз-два, раз-два. І ось коли, здається, вже нічого не може врятувати вас, коли досягнуто найвищої точки металеві могуті цього чудовиська, що не може мислити і відчувати... трапляється музичне диво, якому, я не знаю рівних у світовій симфонічній культурі. Кіль-

газетної статті детально зупинитися на останній частині симфонії. Відзначимо лише, що фінал симфонії сповнений енергії і передчуття перемоги, хоч писався тоді, коли перемога була «як далеко, як далекий берег, до якого не всім дістатися». І взагалі всі симфонії, особливо 2 і 3 частини, сповнені протиставлення руйнівної сили фашизму духовній велич радянських людей.

К. І. Еліасберг згадував про перше виконання Сьомої симфонії в Ленінграді: «Відбулася симфонія. У залі пролунали аплодисменти. Вони були зовсім іншими, ніж у наші дні. Не приведи Боже ще раз почути такі аплодисменти! Руки слухачів ледве рухалися, аплодисменти нагадували сухий шелест... Але ми розуміли, що це овація на честь автора симфонії, на честь героїв-музикантів, які віддали їй останні сили. Я пройшов до артистичної східки, куди заходили слухачі, дякували. Раптом всі розступилися. Швидко увійшов Говоров — командуючий Ленінградським фронтом. Він дуже серйозно, широко говорив про симфонію, про геніальність образу нашестя, а йдучи, сказав якось таке: «Наші артисти теж можна вважати учасниками виконання».

Диригент згадує, що тоді цієї фрази не зрозумів. І лише через багато років дізнався про її суть. Керівники оборони Ленінграда вирішили: під час виконання Сьомої жоден ворожий снаряд не повинен вибухнути в місті. Вісімдесят хвилин тиші подарувала Ленінграду симфонія Шостаковича! Як тільки в ефірі зазвучала

ський, творча доля якого пов'язана з оркестром Ленінградської філармонії, із спогадами про Великий зал». Кожне виконання цієї симфонії ставало подією в культурному житті Ленінграда, в культурному житті всієї нашої країни.

«Героїчна симфонія XX століття» відтворює в нашій, іноді надто короткій пам'яті, величні сторінки історії, наповнює серця мужністю і почуттям гордості. Хочеться ще раз пригадати слова американського журналіста, для якого Сьома Героїчна симфонія Шостаковича стала ознакою непокірності, нездоланності російського народу.

Тим більше хочеться про це згадати ще раз, бо в своєму нігілізмі ми іноді заходимо надто далеко, що свідчить про відсутність у нас духовної культури, пригнічення патріотизму, що важко уявити по відношенню до тієї ж Америки, де кожен концерт починається виконанням знаменитого національного гімну «Америка, ти прекрасна», коли разом із виконавцями співає весь зал.

У 1942 році Анна Ахматова написала вірші, які не мають ніякого відношення до Героїчної симфонії, і в той же час вони спадають на думку разом з останніми акордами музики. Ось ці рядки:

Ми знаєм, що нині лежить на весах І що совершається нині, Час мужества пробил на наших часах І мужество нас не покинет.

Лідія ЦИТОВСЬКА
Лейла КАРИМОВА.

кореспондент, взялися за мене.

Валентина розповіла докладно до вигаданого у листі сюжету, що чотири рази вони просили у буфеті дати їм цигарок, що всі захищають Підлісного, бо мати у нього, мовляв, працює інженером-технологом у дорресторані, що Валентина у декретній відпустці (це не заважало їй залишити дитину та щодня бігати по місту — Т. Л.), що після інциденту їм лише на четвертий день зробили кримінально-медичну експертизу, що до чоловіків їх не пускають (до речі — чому?), та що прокурор відмовляється їх приймати, що зараз прийме, тому що вони були у першого секретаря міськкому партії. Уся ця швидко розповідь закінчилася гучною тирадою: «Справедливість — тільки у приміській Горбачова!».

Оксана додала, що прокурор запитував: «Чого це я вас повинен приймати?», що на запитання, де їх чоловіки, слідчий Пікінер казав спочатку, що вони в Кіровограді. Під час розмови якийсь молоденький міліціонер з посмішкою прислухався, на що Оксана досить пожвавлено реагувала, та почула коротку і не досить чемну фразу: «Закрийтеся!». Тут обидві так і накиннулися на мене: «Аки чули?! Запишіть, запишіть!».

Далі Оксана ще розповіла, що вона вже місяць на лікарняному, хоча трохи пізніше від слідчого прокуратури, юриста другого класу тов. Пікінера я знав, що до нього дозволили з заводу «Акустика», де Оксана працює, і запитували, чи викликали її на слідство. Виявилось, що не викликали. У трубіці почувся: «Ії вже більше місяця чомусь на роботі немає». Також Оксана говорила, що перший секретар міськкому відмовився прийняти її.

Після розмови з дамами мене люб'язно запросив до себе у кабінет слідчий транспортної прокуратури тов. Пікінер, який і поназвав довідки. Оксана (друга серпня 1988 року була засуджена до двох років в'язниці за ст. 140, ч. 3 УК УРСР, тобто за крадіжкою особистого майна з проникненням до житла. Одним словом, ходила до подруги на день народження та ненароком поцупила персні, гроші, шапку).

Ті чоловіки Егор засуджений двічі, причому, як видно із статей, в нього прямо-таки природжене бажання до опору: 31 серпня 1984 року — ст. 188-1, ч. 2 УК УРСР, штраф за опір працівникові міліції, 1985 рік — ст. 190, ч. 2 — винчнення опору громадянам, які виконують обов'язок по охороні громадського порядку. (На цей раз наш герой зіткнувся з директором ресторану «Лісова галявина»). Його ж брат, ім'я якого в цій публікації буде Олександр, був засуджений міліцією на народнім суді Ленінського району м. Кіровограда 24.05.83 р. за ст. 81-3 УК УРСР за кра-

діжку державного майна групою осіб з проникненням у приміщення і відбув три роки за це у місцях не так уже й віддалених.

Далі під час розмови зі слідчим ми з'ясували, що, перш за все, щоб відвести Егора з буфету до чергового приміщення, потрібно було б лише пройти по приміщенню вокзалу, причому Егор, за його словами, зовсім не пручався. Що було у буфеті — відомо з показань свідків та буфетниці (яка, до речі, ще скаржиться, що з відкритим відеосалону кількість правопорушень на залізничній станції збільшилася: «...Вважаю, що вокзал — це місце для збіговисів, які тепер організовано під виглядом відеосалону»). То що ж, зачинимо відеосалон і злочинність пропаде?

Випадає з ланцюжка слідства шлях від буфету до чергового приміщення, відомо лише, що Олександр, Валентина та Оксана рухалися слідом за сержантом Підлісним та Егором. Хлопці під час слідства призналися, що, мовляв, побачили, що міліціонер на вигляд молодий, недосвідчений, та й давай його то за кобурку, то за радіостанцію... Тут і відбулося те, про що писалося у скарзі — постійний почав відмахуватися гумовою палицею. До речі, за наказом від шостої липня цього року про введення спецзасобів з першого серпня гумова палиця застосовується працівником міліції при нападі на нього, а також при чиненні опору під час затримання. Між іншим, при справжньому ударі, з замахом, він досягає ста двадцяти кілограмів, тобто людини, якій такий удар дістався, просто ляже «відпочивати» і опору не чинитиме.

Надворі події вже проходили на очах численних свідків, у том числі абсолютних сторонніх людей. Наприклад, подружжя із с. Суботців бачило, як біля їхньої машини били міліціонери, а «менша на зріст дівчина» (тобто Валля) кричала: «Не чіпайте його, це — тюрма!». (Знаючи, знала? — Т. Л.). Житель с. Петрового Знам'яньського району, який раніше знав хлопців, теж бачив, як били міліціонера, як з нього впала шапка. Він разом із товаришем кинувся рознімати бікву.

Але, що було в приміщенні — не бачив. Далі підійшов капітан міліції Микола Олексійович Кульчицький, начальник відділу боротьби зі злочинними посяганнями на вантажі (на правах заступника начальника відділення), і запропонував людям, що зібралися, заспокоїтися та розійтись, а двом хлопцям та дівчаткам пройти в чергову кімнату на вокзалі, але чомусь ті не дуже виявляли бажання. За словами одного зі свідків, менша зростом (Валентина) впала на спину і кри-

чала, що вона після операції, що в неї розійшлися шви на животі. Та ж, що вища (Оксана), кричала, що вона після абортів. Однак ніхто не бачив, щоб їх у той час хтось бив.

Жителька Олександрівського району повідомляла, що Валля ляглася нецензурною лайкою, хапалася за одяг, розмахнулася і з силою вдарила по обличчю. Також писала, що дівчина ніжного зросту кричала: «Сашко, не рви погон, тільки не рви!». Вона також не бачила, щоб хтось бив дівчат.

Та все це було лише першою частиною, за якою наставала друга. На допомогу Підлісному з'явилися вже згадані капітан Кульчицький, лейтенант, слідчий ЛВБД Кадацький Володимир Іванович та тов. Ушаковський (автор просить вибачення, не записано звання та ініціали). Вони запропонували учасникам зіткнення пройти до чергової частини. Але потім почувся незрозуміло чин жіночий крик і почалася друга серія. Валля вкисила Кульчицького за руку. Олександр розбив носа Кадацькому. В листі ж все це мало інший вигляд: ніби це був напад міліції на мирних громадян, ніби їх чотирьох лупцював один міліціонер.

Валля розбила вночі у спецприймальнику, що знаходиться при відділенні, вікно з вимогою випустити чоловіка: «Я вам розію вікно, щоб ви й мене забрали!». Невідомо, чи мала вона ноли-небудь відношення до спорту, але колись у 1986 р. працювала інструктором зі спорту у відділі робітничого постачання. Це до того, що з криком «Ха!» вона намагалася вдарити постоного сержанта Ворону. Лупцювала також і в двері кримінальної лабораторії, у двері спецприймальника.

Як пам'ятник про ці героїчні досягнення залишився такий документ: Знам'янському транспортному прокурору від (далі йдуть прізвище, ім'я та по батькові Валі)

Підписна. Я зобов'язуюсь у дводенний строк відшкодувати збитки, що завдані мною приміщенню (у оригіналі — «зданню») спецприймальника у результаті пошкодження сил у дверях. (Підпис).

02.12.1989. Найцікавіше у цій історії те, що коли міліціонер намагався затримати Егора, під дією алкоголю та подружніх почуттів емоційне жіноцтво спровокувало зіткнення з міліцією, а потім з тією ж енергією кинулося «визволяти» чоловіків та вести «боротву за права людини». Менше зацікавила неабияка цілеспрямованість дій в обох випадках. Слідчий тов. Пікінер пояснив: «У криміналістиці це зветься деліктним складом характеру, основні ознаки якого:

- 1) неприйняття будь-яких форм влади;
- 2) схильність до правопорушень;
- 3) схильність виправдовувати правопорушення. Причому ми в даному випадку маємо як зразок

уже цілком сформовані дві сім'ї».

Сумно, але помітно, що чомусь у тій чи іншій мірі риси деліктного, тобто криміногенного складу характеру проглядаються у більшості сучасної молоді.

Які пошкодження одержали наші «герої»? Всі вони (правда, за їхніми словами — лише на четвертий день) пройшли медичну комісію у поліклініці. Усі медики одногослосно свідчать: «Здоровий. При мусовому лікуванні від алкоголізму не підлягає». (Все попереду? — Т. Л.).

На прощання у моєму блокуванні авторки скарги до редакції дописали ще ось таку заяву (писала Валентина, стиль в оригіналі):

«Я не говорю ні о чом с прокурором, он уже с источника Горноа Партия знал, что мы с (З. Оксаною — Т. Л.) с 19.00 у ГК объявляем голодовку за несправедливостю и беззаконие. Об этом знает в телеграмме Одесса, Киев и Москва. Прошу все это охарактеризовать в прессе (объявлена возле ГК партии г. Знаменки).

Отякечки. «Ідеолог» цієї боротьби — Валентина. Можливо, це пов'язано й з тим, що її консультує мама — жінка досить досвідчена. Працювала якийсь час друкаркою Знам'янського УКДБ, потім у відділі кадрів заводу «Акустика», нині — невідомо де. Але це лише припущення людей, що ведуть слідство.

Описувані нами події викликають подальші роздуми. Ми живемо у час, коли загострилися стосунки між різними соціальними групами населення, між національними зв'язками, стосунки між представниками влади та ін., сімейні стосунки. І ось під час такого сплеску кожне угруповання хоче використувати свої права для того, щоб досягнути власної мети. Але ж тут є один принциповий пункт: люди консолідується в єдину державу зовсім не для того, щоб досягти анархії, а для спільної мети: створити єдиний для всіх закон, правову державу. Те ж саме можна сказати про будь-яке більше чи менше угруповання — ми, люди, об'єднуємося завжди для того, щоб досягти єдності, щоб спільно, справедливо вирішувати наболілі питання, в зовсім не для того, щоб одне одному доводити, хто з нас краший, щоб протистояти у позиції «хто кого». Тому навіть роблячи помилки, давайте разом їх виправляти, а не розпалювати вогонь конфліктів якомога яскравіше.

Т. ЛЕОНІДОВ,
спецкор «Молодого комунара»
м. Знам'янка.

КОДЬЄВ, ПОКАРЖЕВСЬКИЙ, КОЗАЧИНСЬКИЙ...

ВИСТАВКА ЖИВОПИСУ ЦИХ ТРЬОХ
НАШИХ ХУДОЖНИКІВ-ЗЕМЛЯКІВ
ВІДКРИЛАСЯ У КІРОВОГРАДСЬКІЙ ГАЛЕРЕІ.
ПРИСВЯЧЕНА ЕКСПОЗИЦІЯ ЮВІЛЕЮ МИТЦІВ.

Петро Іванович Кодьєв мав би сьогодні дев'яносто років. Випускник Київського художнього інституту, комуніст лєнінського призову, Петро Іванович — один із перших організаторів Спільки художників України та перший із її партійних секретарів.

Творчий метод, якого дотримувався П. І. Кодьєв, — це реалізм у його чистому, без зовнішньої ефектних прикрас і різного роду

натяжок вигляді. Пейзаж займає особливе місце у творчості художника. Саме впливом краси природи, серед якої він провів дитинство, пояснював митець свою прихильність до малювання, що проявилася дуже рано. І, мабуть, саме тому так важко, не зупинившись і не замислившись, пройти мимо «Місячної ночі», «Листопада», «Осіньного дня» та інших робіт П. І. Кодьєва, які представлені на виставці.

Поруч експонуються роботи ще одного нашого земляка — Петра Дмитровича Покаржевського, сторіччя з дня народження якого ми відзначаємо. У 1908 році він за три роки, замість установлених шести, блискуче закінчив Київське художнє училище, що дало йому право на вступ до Академії мистецтв. У 1917 році П. Д. Покаржевський за-

кінчує Академію із золотою медаллю і правом на закордонне відрядження.

«Куточок саду» та «Водоспад у Таджикистані», «Горки Ленінські» і «Собор Кіжі» — ці та багато інших картин художника, безперечно, викликають зацікавлення глядача.

Третій художник, чії роботи представлені у експозиції, це перший учитель П. Д. Покаржевського — Феодосій Сафонович Козачинський (125 років з дня народження).

Чудовий майстер пензля, він показав себе митцем, який цікавиться багатьма темами. Зверніть увагу на картини «Гімназистка», «Бабуся з онукою», «Голівка горбатого дівчинки», «Біля моря», «Натюрморт»...

Загалом на виставці представлено понад сто картин із колекції картинної галереї.

Г. ХАРИТОНОВ.

ЗАКОН Є ЗАКОН

ЯК БИ ХОТИЛОСЬ нам заспокоїти вас, дорогі кіровоградці, нормальним станом оперативної обстановки в місті і області, зробити цього не зможемо. Та ви б і самі нам не повірили, тому що добре знаєте, як воно насправді. Чутки чутками на предмет того, що десь там хтось щось ачинив, а ходити містом після 10 години вечора вже небезпечно.

Що говорити — пік злочинності у нас ще не настав. Коли часи, коли криміногенна ситуація в країні була ще небезпечнішою. Та від того знання нам не легше. Злочинність зростає, це безперечно. В деякі місяці оперативна обстановка стає особливо небезпечною, згодом може дещо стабілізуватися. Та коли брати до уваги більш сталі періоди, то зрозуміло, що у 1989 році порівняно з 1987 вона значно погіршала. Якщо у 1987 році по лінії карного розшуку було зареєстровано понад 2,5 тисяч злочинів, то в 1988 році здійснено близько 4 тисяч злочинів. А в 1989 році близько 7 тисяч. На кінець року ця цифра значно виросла. Коли готувався цей матеріал, в органах внутрішніх справ області почали підбивати підсумки за весь щойно завершений рік і в недалекому майбутньому ми запропонуємо вам статистичні дані, але й сьогодні можна сказати, що повороту на краще чекати не доводиться.

Передчуваємо з вашого боку відповідну реакцію, що, мовляв, зялякує нас своєю статистикою і прогнозами. І без вас знаємо, що злочинний елемент знахав, що суспільством струшує не просто злочинність, а організована злочинність. Снажить краще, в якій мірі ви, міліція, можете гарантувати нам спокій і захист і т. д. Розуміючи справедливість поставленого питання, хочемо адресувати вам застереження, а якою мірою ви, громадяни, поважаєте закон, допомагаєте виноріненню негативних рис у суспільстві. Нижче ми ще повернемося до цієї розмови, а зараз все-таки хочемо аналітично осмислити деякі аспекти правоохоронної практики. Відзначається зріст злочинності в 2—3 рази, особливо майнових — крадіжок державного і приватного майна громадян. Особливо кризовий стан з попередженням і розкриттям посягань на особисте майно громадян, які виросли більше як на 160—180 процентів, в тому числі, і насамперед, крадіжки з квартири громадян.

Телефони у чергових частинах райвідділів гудуть від напруги — зойки і слюзи громадян: пограбували, допоможіть! Не дай бог тому, хто не переживав цього; прийти додому і виявити, що у вас уже побували «гости». Нерідко громадяни, яким доводиться прибігати за допомогою до правоохоронців, висловлюють свої нарікання на роботу міліції і карно-

го розшуку зокрема. І це якоюсь мірою справедливо. Карний розшук сьогодні є головною діяльністю міліції в плані розкриття злочинів. І все-таки хвалитися своїми успіхами у цьому відношенні нам доводиться не часто. Не кругом встигає міліція. Багато складних злочинів і таких як рекет нахилили на правоохоронні органи, тому ми й запитували, якою мірою ви поважаєте закон, пам'ятаєте свій громадянський обов'язок. Тобто поспішаєте на допомогу міліції.

Взяти хоча б квартирні крадіжки. Кожний четвертий злочин здійснюється з вини самих господарів: через залишені відкритими квартирки, ключі в умовних місцях, запрошення випадкових знайомих у дім і серед них — осіб циганської національності. В результаті майно стає легкою здобиччю злочинців. Можна привести на цей рахунок чимало прикладів.

У серпні 1989 року нами розкриті злочинна група (тільки не плутайте тут групу злочинності з організованою) із 4-ох чоловік, куди входив також житель Кіровограда, неодноразово засуджуваний. Нагорнюк та інші, яка в Олександрії та інших населених пунктах здійснила 50 крадіжок із квартир. По багатьох квартирних крадіжках вилучено речові докази: відеопанелі, магнітофони, записувачі, гроші, золоті вироби на десятки тисяч карбованців.

Чому здійснюються крадіжки із квартир? Одні з причин та, що відкриті двері і забори наших квартир ненадійні. Промисловість випускає дверні блоки застарілого зразка, слабкі, технічно застарілі замки, чим з успіхом користуються любителі легкого наживи. Міліція неодноразово виходила з пропозиціями у відповідні установи про зміну конструкції дверних блоків з тим, щоб двері відчинялися на площадку, а також про обладнання під'їздів будинків переговорно-замковими пристроями. На жаль, відділи капітального будівництва продовжують ігнорувати постанову Ради Міністрів СРСР № 667 1988 року з цього приводу. І продовжується «весела карусель» — типові будинки, типові двері, типові замки. Дуже сумніваємося, що, «переплутавши» квартиру, герой криміногенної ситуації виявився б таким же благородним, як герой давньої «Іронії долі» Ельдара Рязанова.

У зв'язку з цим ми ставимо питання гостро: коли відділ капітального будівництва буде виконувати постанову уряду?

Не виявляють необхідної турботи про збереження майна й адміністрації виробництва і установ — почастишали крадіжки речей громадян з побутових кімнат, роздягалень тощо. Міліція письмово зверталася на ряд підприємств, навчальних закладів у тому числі на ВО по сівалках «Червона зірка», комбінат «Будиндустрія», але, прямо кажучи, толку від наших звернень мало. Та й чи справа це міліції нагадувати про обов'язок нерухомих осіб? Доки буде у нас міліція виконувати невластиві їй функції?

Чому ми чекаємо, залишаючи речі без догляду у спеціально відведених місцях магазинів самообслуговування? Що відповідні елементи з успіхом засвоїли біблейську істину «Не крадіж» чи «Моральний кодекс будівника комунізму»? А тим часом тільки по Ленінському району міста здійснено понад 20 таких крадіжок (тобто в магазинах).

Не останнє місце у попередженні крадіжок приватного майна громадян належить охоронно-пожежній сигналізації. У цьому випадку органи внутрішніх справ беруть на себе матеріальну відповідальність за збереження приватного майна, а вартість пристрою — від 30 до 50 карбованців. Оформити домовленість про охорону квартири можна на будь-який строк або лише на період відпустки. Під охоронно-пожежну сигналізацію можна взяти і приватні гаражі. Як відомо, 1/3 всіх крадіжок приватного майна — викрадення автотранспорту. З квартири і гаражів, взятих під охорону, не було жодного такого випадку.

Треба сказати ще про одне. Керівники підприємств безвідповідально ставляться до потреб своїх робітників-автомобілістів. Чи багато в місті майдаників для автотранспорту, особливо в районі великих підприємств? Скільки доводилося умовляти дирекцію заводу «Гідросила», доки обладнали стоянку для автотранспорту. Однак охорону її так і не забезпечили. Як результат цього в Олександра Ткаченка, наприклад, вже тричі викрадали мотоцикли, які він залишав біля заводської прохідної.

Не мають автостоянок такі заводи, як авіаремонтний, радіовиробів, «Червона зірка», домобудівний комбінат, геологорозвідувальна експедиція № 37 шахти «Північна», в результаті — від прохідних систематично викрадають транспорт. Нерідко й самі його власники виявляють незрозумілу безтурботність, залишаючи свій транспорт без нагляду. Можливо, для когось придбати «зайву» «Волгу» чи «Москвич» нічого не варто... Бо як інакше пояснити легковажність деяких осіб, що оговтуються лише тоді, коли доводиться звертатися в міліцію. Легковажність, безтур-

ботність, незрозуміла байдужість, вічна наша надія на «авось» — тільки цим можна пояснити більшість випадків крадіжок державного і приватного майна.

Наприклад, в ніч на 4 липня 1988 року в смт Компаніївці невідома новелі злочинці, розбивши віконне скло, забралися до приміщення райунівермагу, звідки викрали цінностей на суму 250 карбованців.

Чому це стало можливим? Та тому, що райунівермаг нічим не охоронявся, охоронно-пожежна сигналізація знаходилася у несправному стані. Незважаючи на те, що міліція неодноразово вимагала від райспоживспілки вжити заходів, реакції не було ніякої. І як результат — крадіжка. Напрошується само собою: може комусь в райспоживспілці це вигідно?

В селі Мала Вільшанна Вільшанського району Володимир Шилов, колгоспник колгоспу «Маяк» Первомайського району Миколаївської області, розібрав цегельну кладку, забрався до приміщення магазину № 35 і викрав 31 пляшку горілки...

До речі, це один аспект, на якому необхідно наголосити. Працівникам карного розшуку доводиться мати справу з різними випадками і ситуаціями. Але ж вони не тільки сищики, а й громадяни. Хіба може залишати спокійним такий факт, коли в село, де проживають чотири бабусі, завозять ящики горілки замість хліба і молока. Це не вигадка, з подібним доводиться зустрічатися нерідко. Крім усього іншого, подібні факти викликають обурливість: де ж совість у районного керівництва?

В селі Мала Мазниця Вільшанського району, де проживає 60 чоловік і з яких працездатні 4, а решта — пенсіонери 17 жовтня минулого року завезли 3 ящики горілки. На момент крадіжки, тобто 10 листопада, продали 6 пляшок горілки. В той же час продукти повсякденної потреби в магазин не завозяться.

Давайте наводити порядок у своєму домі. Зараз, у період передвиборної кампанії, нам рішуче треба поставити питання, хто є хто, кого доля 4 бабусь хвилює, а кого щось інше. Це, звичайно, не ліричний відступ. Усе, що відбувається в суспільстві, тісно пов'язане. Вибух злочинності відмежовувати

від економічних труднощів країни не можна. А тільки думати, що «п'яними карбованцями» можна врятувати суспільство, перепрошуємо, абсурд. Навпаки. По суті, припинення боротьби з пияцтвом, а саме це спостерігається в останній час, призвело до того, що переважна більшість злочинів здійснюється на алкогольному ґрунті.

Серед квартирних крадіжок, викрадачі автотранспорту кожна п'ята особа вживає наркотики. Новоукраїнським РВВС за викрадення автотранспорту затримано раніше дачі судимого Володимира Драгана, котрий ніде не працює.

Наркоманія, дармоїдство, пияцтво і злочинність крокують поряд. Серед наркоманів — кожний третій робітник або службовець.

На превеликий жаль, деякі керівники вважають так: на виробництві план виконується, претензій ніяких, то навіщо ускладнювати. Наркоман? А міліція нащо? Така позиція, м'яко кажучи, антигуманна, антисуспільна. З носіями такої моралі перебудови ми не здійснимо, і заклик підвищення боротьби із злочинністю залишаться, вибачте, пустопорожніми балаками.

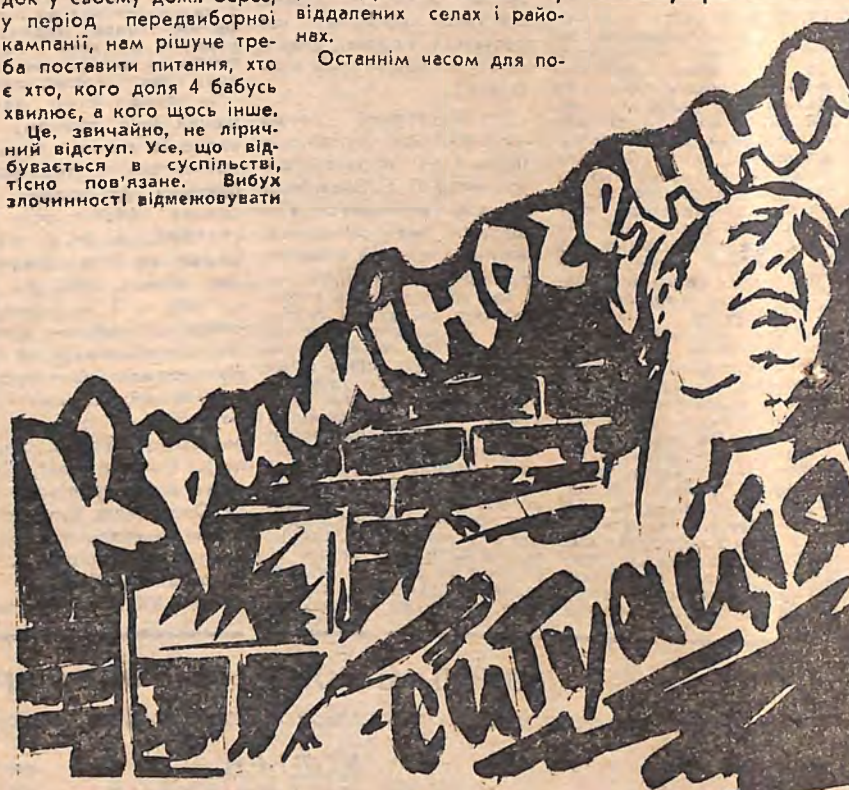
Міліція існує для того, щоб боротися з негативними явищами в суспільстві. Це так. І карний розшук, її авангард, у першу чергу покликаний забезпечити ефективність такої боротьби. Але повністю він до цього не готовий. Майже половина працює менше 3-х років. Не останню роль відіграє особиста невлаштованість наших працівників, відсутність квартир, телефонів. Та й взагалі сищиків у міліції не вистачає. Звідси величезна напруга в роботі оперативників, яким доводиться на кінець року розслідувати по 50—55 справ. Особливе навантаження лежить на співробітниках апарату карного розшуку УВС області, яким місяцями доводиться бути відірваними від сімей, від нормальних умов життя, розслідуючи злочини у віддалених селах і районах.

Останнім часом для по-

ліпшення ситуації в міліції, а це означає — криміногенної ситуації, дещо робиться. Нарешті і в нас починається комп'ютеризація, поліпшується технічна оснащеність працівників міліції, умови життя і праці. Але говорити про глобальні зрушення поки що рано. Карний розшук вніс свої пропозиції. Тимчасовий комітет по боротьбі із злочинністю і сподівається, що вони будуть розглянуті щодо збільшення кількості співробітників, забезпечення службовим транспортом, підвищення заробітної плати. Частина наших пропозицій вже вирішена, і це вселяє оптимізм.

Повірте, це зробити необхідно. Адже карний розшук сьогодні не вільний від випадкових людей. При тому, що співробітників взагалі не вистачає, ви розумієте, що таке випадкова людина? Були часи, коли стати оперативником вважалося ще й якою честю. Існував конкурс, і не кожен міг витримати. Нині для нас це красивий сон — не більше. А тим часом саме життя вимагає підвищення престижу цієї важливої міліцейської служби. Між іншим, для цього потрібно, щоб діячі закони про права і обов'язки міліції. Останнім часом преса розповідає про випадки використання зброї міліцейськими працівниками. Ми нікого не хочемо залякувати, боронь боже. Але як сказав у доповіді на другому З'їзді народних депутатів міністр внутрішніх справ В. В. Бакатін: «Треба зупинитися. Хто не поважає закон, той повинен зупинитися».

Віктор ЛИТВИНЕНКО, начальник відділу карного розшуку УВС, Валентина ЛЕВОЧКА, спецкор «Молодого комунара».

ДЕСЯТА СТОРІНКА • 6 СІЧНЯ 1990 РОКУ • «МОЛОДИЙ КОМУНАР»

«ШАХ»,
«ОЛЬГА»,
«РЕЙН-
БОУ»...

Вже майже рік існує клуб «Меломан». Він об'єднує молодь, котра захоплюється рок-музикою. Засідання клубу відбуваються регулярно по неділях із 10.00 до 12.00 у залі Центрального лекторію м. Кіровограда.

Члени клубу мають можливість послухати свіжі записи рок-музики, подивитися відеоконцерти, обмінятися платівками, плакатами

і т. п. За останній час члени клубу познайомилися із творчістю і подивилися відеоконцерти груп «Металліка», «Рейнбоу», «Джудас Пріст», «Діо», відеопрограми про хеві-метал, про СНІД і треш-метал. На найближчих засіданнях клубу будуть демонструватися програми про групу «Назарет» (7 січня), про радянський важкий рок (14 січня) —

в цій програмі молодь побачить відеокліпи груп «Арія», «Майстер», «Чорний кофе», «Важкий день», «Круїз», «Шах», «Ольга», «Примадонна», «Союз» та ін. Клуб об'єднує поки що тільки 50 чоловік. Напевно, серед кіровоградців значно більше меломанів. Клуб чекає на вас.

А. АНТРАНСОВ.

3 8 по 14 січня

понеділок

8 СІЧНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — «Житіє Дон Кіхота і Санчо». Телевізійний багатосерійний художній фільм. Фільм другий. 1 та 2 серії. Прем'єра. 11.00 — «Пісні тих, хто йде за сонцем». Концерт за участю циганського ансамблю під керівництвом В. Маштанова. 11.30 — «Стоп-кадр». Науково-популярний кіноогляд. 12.30 — Час. Телевізійна служба новин. 13.00 — «Мій друг — кінь». Телевізійний багатосерійний науково-популярний фільм. (Франція). 9-а серія. «Коні і каскадери». 10-а серія. «Свято в Пушті». 15.30 — «У пошуках капітана Гранта». Телевізійний багатосерійний художній фільм. 5 серія. «Бен Дюйс». (СРСР — НРБ, 1985 р.). 16.35 — Грає тріо «Россіяна». 16.55 — Прем'єра телевізійного документального фільму «Справа хазяйська». (Екран). 17.25 — Дитяча година. (3 уроком французької мови). 18.25 — Колаж. (Реклама, оголошення, інформація). 18.30 — Час. Телевізійна служба новин. 19.00 — «Шок». Додаток до програми «Сходінки». 19.40 — Хвилинки поезії. 19.45 — «Житіє Дон Кіхота і Санчо». Телевізійний багатосерійний художній фільм. Фільм другий. 2 серія. Прем'єра. 21.00 — Час. Телевізійна служба новин. 21.30 — Актуальне інтерв'ю. 21.40 — «Світ Уланової». Телевізійний документальний фільм. 1 і 2 серії. (Екран). 23.45 — Телевізійна служба новин. 00.10 — «Ці різні, різні, різні обличчя». 1. Ільїнський читає А. П. Чехова. 01.21 — Новини. 01.26 — «Ширше коло». Естрадна програма.

▲ УТ

16.00 — Новини. 16.15 — Свято новорічної ялинки у Київському палаці спорту. 17.15 — Телефільм «Етюди на піску». 17.30 — «Народодолання». Робітники м. Марганца готуються до виборів. 18.00 — Для школярів. «Старти надій». 18.30 — На київській хвилі. Інформаційний випуск. 19.00 — «Час рішень — час дій». 19.30 — Музичний фільм «Тартуські дні музики». 20.00 — Актуальна камера. 20.30 — На добраніч, діти! 20.45 — Теленуль «Діалог». 21.20 — Все про кіно. 22.30 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

00.00 — Телемарафон Радянського дитячого фонду ім. В. І. Леніна. (Продовження). 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — На виставці художника М. Нестерова. 21.00 — Концерт музичного фольклору УРСР.

вівторок

9 СІЧНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — «Житіє Дон Кіхота і Санчо». Телевізійний багатосерійний художній фільм. Фільм другий. 3 серія. Прем'єра. 9.45 — Мультифільми: «У зоопарку — ремонт» (Екран), «Пори року» (СМФ). 10.05 — Дитяча година. (3 уроком французької мови). 11.05 — «Це було... було...». 11.25 — Кіноафіша. 12.25 — Колаж. (Реклама, оголошення, інформація). 12.30 — Час. Телевізійна служба новин. 13.00 — «Мій друг — кінь». Телевізійний багатосерійний науково-популярний фільм. (Франція). 11 серія. «Фантазія», 12 серія «Звідни ти, Фриз», 13 серія «Ти станеш цирковим конем». 15.30 — «У пошуках капітана Гранта». Телевізійний багатосерійний художній фільм. 6 серія. «У полоні у напівбалів». 18.00 — Об'єктива. 18.30 — Час. Телевізійна служба новин. 19.00 — «Мені сниться дім». Теленарис. 19.35 — Народні мелодії. 19.50 — «Житіє Дон Кіхота і Санчо». Художній телефільм. Фільм другий. 3 серія. Прем'єра. 21.00 — Час. Телевізійна служба новин. 21.30 — Перебудова: проблеми і рішення. 22.45 — Фестиваль конкурсів, концерти. 23.45 — ТСН. Телевізійна служба новин. 0.10 — «Вигідний контракт». Телефільм. 1 серія — «Нейлонова куртка». 1.15 — Новини. 1.20 — Спортивна програма. 1.50 — Аншлаги, аншлаги.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Все про кіно. 10.25 — Майстри гумору. Новорічний марафон. 11.40 — «Доброго вам здоров'я». Лікування сім'ї. 12.10 — «Небеса уві сні й наяву». Поетична композиція. 12.40 — Новини. 16.00 — Новини. 16.10 — Для дітей. «Веселка». 16.30 — Господарем на землі. 17.00 — «Муха-Цокотуха». Балет-вистава. 18.35 — Телефільм «Лабіринт». 19.05 — Мультифільм «Про всіх на світі». 19.20 — Концерт. 20.00 — Актуальна камера. 20.30 — На добраніч, діти! 20.45 — Я. Малланчук, О. Сленк. «Шлях на берестечко». Вистава Ровенського Українського музично-драматичного театру імені М. Островського. У перерві — 21.35 — Реклама. 22.40 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.20 — Роби з нами, роби, як ми, роби краще нас. 9.20 — Французька мова. 1 рік навчання. 9.50 — «Династія Дурових». Документальний телефільм. 10.20 — Французька мова. 2 рік навчання. 10.50 — Фільм — дітям. «Останнє літо дитинства». Художній телефільм. 1 серія. 11.55 — Хоккей. Товариська зустріч. «Чікаго блек хоукс» (США) — ЦСКА. 13.55 — Сеанс повторного телефільму. «Про тебе». 17.00 — Мультифільми. 17.30 — Документальні фільми. 18.30 — Час. Телевізійна служба новин (з сурдоперекладом). 19.00 — Ритмічна гімнастика. 20.00 — Аншлаги. Виступ народного ансамблю танцю «Шалопан» Узбецької РСР. 19.15 — Телестудії міст РРФСР. (Пятигорськ). 19.45 — Ясик, Олена та інші. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Ритмічна гімнастика. 20.45

середа

10 СІЧНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.30 — Здрастуй, музико. Хор плюс ми. 9.15 — «Навіоло світу». Альманах. 10.15 — VIII міжнародний фестиваль телепрограм народної творчості «Веселка». Музичний фольклор кхмерів. 10.30 — Хоккей. Товариська зустріч. «Філадельфія флайерз» (США) — ЦСКА. 12.30 — Час. Телевізійна служба новин. 13.00 — «Мій друг — кінь». Науково-популярний телефільм. 14 серія. «Сутинки Камарга». 15 серія «Паліо у Сієні». 15.30 — «У пошуках капітана Гранта». Художній телефільм. 7 серія. 16.45 — «Блакитне слонення». Мультифільм. 16.55 — Ніхто не хотів від'їжджати. 17.25 — Дитяча година. 3 уроком англійської мови. 18.25 — Колаж. 18.30 — Час. Телевізійна служба новин. 19.00 — Хоккей. Міжнародна зустріч. «Філадельфія флайерз» (США) — ЦСКА. 21.00 — Час. Телевізійна служба новин. 21.30 — Актуальне інтерв'ю. 21.40 — «Ромео і Джульєтта». Фільм-балет. Головні партії виконують Г. Уланова і Ю. Жданов. 23.10 — «Я вам заспіваю». Пісні В. Матвеевої виконує Г. Хомчин. 23.45 — ТСН. Телевізійна служба новин. 0.05 — «Вигідний контракт». Телефільм. 2 серія — «Зв'язківце». 1.10 — Новини. 1.15 — Вас запрошує оперета. 2.40 — В сучасних ритмах. Концерт.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.15 — «Всесміх». (Повторення від 31 грудня 1989 р.). 10.10 — «Село і люди». Чи може регіон себе прогнати? 10.40 — Сонячне коло. 11.10 — Новини. 16.00 — Новини. 16.10 — Документальний фільм «Маленька Ніна». 16.30 — Свято новорічної ялинки у Палаці культури «Україна». 17.45 — Концерт. 18.30 — «Природа і ми». (Кіровоград). 19.00 — Усім миром. Громадсько-політична програма. 19.30 — Варіації на балетні теми. 20.00 — Актуальна камера. 20.30 — На добраніч, діти! 20.45 — Реклама. 21.00 — Музичний монітор «До сонця». Концерт. 21.25 — Художній телефільм «Багач, бідняк». 1 серія. 22.40 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Музей-квартира художника П. Коріна. 9.00 — Німецька мова. 1 рік навчання. 9.30 — Повтор. На ваше прохання. Зустріч у концертній студії Останніо з заслуженим артистом РРФСР А. Пономарьовим. 11.15 — Німецька мова. 2 рік навчання. 11.45 — Фільм — дітям. «Останнє літо дитинства». 2 і 3 серії. 13.55 — Дітям про звірат. 14.25 — Сеанс повторного телефільму. «Торішня надриль». 17.00 — Портрет з гітарою. Виступ дипломанта міжнародного конкурсу Г. Вершигорі. 17.25 — За безпеку руху. 17.30 — Телестудії міст РРФСР. «Давайте всі разом». Про розвиток національної культури в Свердловській автономній області (Хабаровськ). 18.30 — Час. Телевізійна служба новин (з сурдоперекладом).

дом). 19.00 — Телестудії міст РРФСР. «Наримський край: люди і дола». (Томськ). 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Вибираю вільну тему... Про нові форми виховання і викладання у старших класах школи № 25. (Сімферополь). 21.00 — Незабутні музичні вечори. Концерт камерного оркестру ім. Ф. Ліста. 21.30 — Історичний фільм. «Іван Грозний». 1 серія. 23.15 — Подорож у високосний рік. Музична передача.

четвер

11 СІЧНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — «Житіє Дон Кіхота і Санчо». Художній телефільм. Фільм другий. 4 серія. Прем'єра. 9.40 — «Зима в Простоквашині». Мультифільм. 9.55 — «Ромео і Джульєтта». Фільм-балет. 11.25 — Дитяча година. 3 уроком англійської мови. 12.25 — Колаж. 12.30 — Час. Телевізійна служба новин. 13.00 — Я. Брамс. Соната № 1. 15.55 — Документальні фільми «Орнамент Усекської долини», «Кооператор». 16.35 — Музична скарбниця. Романс С. Рахманінова у виконанні Л. Казарновської. 17.30 — «Гуманізація суспільства і свобода совісті». «Круглий стіл» в редакції журналу «Коммунист». 18.30 — Час. Телевізійна служба новин. 19.00 — «До шістнадцяти і старші». 19.45 — «Був собі пес». Мультифільм. 19.55 — «Житіє Дон Кіхота і Санчо». Художній телефільм. Фільм другий. 4 серія. Прем'єра. 21.00 — Час. Телевізійна служба новин. 21.30 — Обличчям до країни. 22.30 — Вечір італійської музики в державному Великому театрі Союзу РСР. 23.20 — Мультифільми для дорослих. 23.45 — ТСН. Телевізійна служба новин. 0.05 — «Вигідний контракт». Телефільм. 3 серія — «Покровитель». 1.10 — Новини. 1.15 — «Фіалки по середах, або портрет майстра». 2.15 — Автопортрет Віктора Кривоноса.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Канал «Д» для школярів. 10.45 — Художній телефільм «Багач, бідняк». 1 серія. 12.00 — Документальний фільм «За все у відповіді». 13.25 — Новини. 16.00 — Новини. 16.15 — Для дітей «Веселка». 16.45 — Республіканська фізико-математична школа. Як розв'язувати контрольні задачі з математики. 17.15 — Танцюють діти. 18.00 — Шляхом оновлення. Знайомтесь «Інтерком». 18.20 — Концерт. 19.05 — Політична трибуна. Народний депутат СРСР голова планової та бюджетно-фінансової комісії Ради Союзу Верховної Ради СРСР В. Г. Кучеренко. 20.00 — Актуальна камера. 20.30 — На добраніч, діти! 20.45 — «Браво, Жанна». Співає Ж. Агузарова. 21.15 — Візит до лікарня. «Про грип, застуду та деякі дрібниці». 21.30 — Студентський канал. В перерві — 22.30 — Новини.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — «До парадигми харчування ХХІ століття». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 — Природознавство. 4 кл. Зелений патруль. 9.05 — Іспанська мова. 1 рік навчання. 10.05 — Іспанська мова. 2 рік навчання. 10.35, 11.35 — Фізика. 8 кл. 11.05 — Наш сад. 12.05 — Історичний фільм. «Іван Грозний». 1 серія. 13.50 — Ритмічна гімнастика. 14.20 — Сеанс повторного телефільму. «Марк Твен проти...». 17.00 — Телестудії міст РРФСР. (Магадан). 17.40 —

Ритмічна гімнастика. 18.10 — Телестудії міст РРФСР. «Жили собі». (Свердловськ). 18.30 — Час. Телевізійна служба новин (з сурдоперекладом). 19.00 — Міжнародний фестиваль боротьби. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Шлях у море. 20.50 — Концерт державного ансамблю пісні і танцю Мордовської АРСР. «Умарина». 21.30 — Історичний фільм. «Іван Грозний». 2 серія. 22.55 — Співає заслужена артистка РРФСР Л. Рюміна.

п'ятниця

12 СІЧНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — «Житіє Дон Кіхота і Санчо». Художній телефільм. Фільм другий. 5 серія. Прем'єра. 9.45 — «До шістнадцяти і старші». 10.30 — Обличчям до країни. 11.30 — Фестиваль конкурсів, концерти. 12.30 — Час. Телевізійна служба новин. 13.00 — Прем'єра документального фільму «Пейзаж з постаментом». 15.55 — Ретро. Передача для людей старшого віку. 16.55 — Роздуми про Чайковського. 18.25 — Колаж. 18.30 — Час. Телевізійна служба новин. 19.00 — Влада — Радам. Телемист Ашхабад — Москва — Мінськ. 19.50 — «Житіє Дон Кіхота і Санчо». Художній телефільм. Фільм другий. 5 серія. Прем'єра. 21.00 — Час. Телевізійна служба новин. 21.30 — «Доля одного винаходу». Теленарис. 21.40 — Це було... було... 22.00 — Молодіжна програма. 23.45 — ТСН. Телевізійна служба новин. 0.10 — «Вигідний контракт». Телефільм. 4 серія — «Бумеранг». 1.15 — Новини. 1.20 — Старе танго. Фільм-балет. 2.25 — Ось знову цей двір. Фільм-концерт.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Науково-популярний фільм «Третій дзвоник». 10.15 Концерт. 10.35 — Шкільний екран. 8 кл. Історія УРСР. 11.05 — «Народні таланти». Концерт. 11.40 — Телевистава «Чоловічі ігри, або один день на тиждень». 12.45 — Новини. 16.00 — Новини. 16.15 — Телефільм «Суд совісті». 16.40 — Для дітей. «Сім нот». 17.10 — Фільм-опера «Кашей безсмертний». 18.15 — Реклама. 18.30 — «День за днем». (Кіровоград). 19.00 — «Земле моя». Екологія — турбота спільна. 20.00 — Актуальна камера. 20.30 — На добраніч, діти! 20.45 — «Темп». Слідами виступів. Відповіді на листи телеглядачів. 21.00 — Серенади нічного міста. 21.25 — Художній телефільм «Багач, бідняк». 2 серія. 22.35 — Вечірній вісник. 23.05 — «Світ поезії». Богдан — Ігор Антонич. «Приватне життя».

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — «За дзеркалом». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 — Природознавство. 2 кл. Птахи, що зимують. 8.55, 9.55 — «Хочу все знати!». Кіножурнал. 9.05 — Англійська мова. 1 рік навчання. 10.05 — Англійська мова. 2 рік навчання. 10.35, 11.35 — Географія. 6 кл. Води суші. 11.05 — Домашня академія. 12.05 — Історичний фільм. «Іван Грозний». 2 серія. 13.25 — Концерт ансамблю пісні і танцю «Сибір». 13.55 — Сеанс повторного телефільму. «Блакитний лев». 17.00 — Мультифільми «Лелена», «Бабуся онок», «Вересковий мед». 17.30 — Держтелерадіо Казахської РСР. 18.30 — Час. Телевізійна служба новин (з сурдоперекладом). 19.00 — Народні мелодії. 19.15 — Держтелерадіо Української РСР. «Надвечір'я». Про проблеми сім'ї. 20.00

— Вечірня казка. 20.15 — Спорт для всіх. 20.30 — 3 наших фондів. Концерт скрипкової музики у виконанні В. Співакова, В. Петяко-ва. 21.30 — «Старий новий рік». Художній фільм. 1 і 2 серії.

субота

13 СІЧНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.30 — Домашня академія. 9.00 — Прем'єра мультифільму «Сестрички-звички». 9.10 — Голоси народних інструментів. 9.40 — Інститут людини. 10.40 — Народна творчість. Теленарис. 11.10 — У світі тварин. 12.10 — До 45-річчя Перемоги. Художній телефільм «На все життя, що залишилося...». 1 і 2 серії. 14.30 — Прем'єра художнього фільму-монтажу «Цирк для моїх онуків». 15.40 — Спент. Міжнародна програма. 16.10 — Фільми і ролі Леоніда Бикова. «Приборкувачка тигрів». Художній фільм. 18.00 — Міжнародна панорама. 18.45 — Фільми і Всесоюзного фестивалю анімаційного кіно «Крок». 19.15 — VIII міжнародний фестиваль телепрограм народної творчості «Веселка». (Швейцарія). 19.45 — Кінопанорама. Частина 1. 21.00 — Час. Телевізійна служба новин. 21.30 — Кінопанорама. Частина 2. 22.45 — Прем'єра телевізійного балету-жарту «Новорічний детектив». 23.10 — Музична програма «А». 0.50 — «Звичайне чудо». Телефільм. 1 і 2 серії. 2.08 — Новини. 2.13 — Чарівність романсу. Кіноконцерт.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.10 — Ритмічна гімнастика. 9.40 — «На хвилі дружби». Концерт. 10.20 — Художній телефільм «Багач, бідняк». 2 серія. 11.30 — «Доброго вам здоров'я!». 12.00 — Документальний фільм «Афганський сонник». 12.20 — Е. Ватема. «Гра в ляльки». Вистава. У перерві — 13.25 — Новини. 14.45 — «Щедрий вечір добрим людям». Народні-лісенне новорічне шпанування. 16.15 — Для дітей. «Сім нот». Частина 2. 16.45 — Скарби музеїв України. Л. Медвідь. «Леся Українка». 17.00 — «Чия програма краща?». Теледискусія нандидатів у народні депутати Української РСР. 18.30 — Естрада на програмі. 19.30 — Сатиричний об'єктив. 20.00 — Актуальна камера. 20.30 — На добраніч, діти! 20.45 — Концерт духової музики. 21.30 — Художній телефільм «Багач, бідняк». 3 серія. 22.55 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.20 — «Пригоди на маленьких островах». Художній фільм з субтитрами. 9.30 — «Дві казки». Мультифільм. 9.45 — Фільми студій союзних республік. «Двері, відкриті для тебе». 1 і 2 серії. 12.00 — Екран документального фільму. Телефільм «Прелюдія». Прем'єра. 12.30 — Лінійний спорт. Кубок світу. 30 кл. Чоловіки. 14.00 — Кінопубліцистика союзних республік. Прем'єра документального телефільму «Дешевше за мідь». 14.30 — Відеоканал. В ефірі — Радянська Росія. 17.00 — Театральний дебют міністра. Про прем'єру вистави «Тартюф». 18.00 — Російська мова. 18.30 — Час. Телевізійна служба новин (з сурдоперекладом). 19.00 — Педагогіка для всіх. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Хвилинки поезії. 20.25 — Телевізійний музичний абонемент. Історія, як легенда. 21.30 — Світ, в якому

неділя

14 СІЧНЯ

▲ ЦТ (I програма)

8.00 — Спорт для всіх. 8.20 — Тираж «Спортлото». 8.30 — Ритмічна гімнастика. 9.00 — 3 ранку раненько. Передача для дітей. 10.00 — На службі Вітчизни. 11.00 — Ранкова розважальна програма. 11.30 — Клуб мандрівників. 12.30 — До 45-річчя Перемоги. Художній телефільм «На все життя, що залишилося...». 3 і 4 серії. 14.35 — Музичний кіоск. 15.05 — Здорова. 15.50 — Панорама «Сільської години». 17.05 — Дитяча інформаційно-публіцистична програма. 19.00 — Недільний кінозал. Прем'єра мультифільму «Звичайна небезпечна пригода». 19.30 — «Софія Петрівна». Художній телефільм. 21.00 — 7 днів. 22.00 — Думки про вічне. Недільна моральна проповідь. 22.15 — Передача-спогад про театральні зустрічі у Центральному будинку актора ім. О. Яблочкіної. 23.55 — «Блакитний набрункул». Телефільм. 1.10 — «Формула кохання». Телефільм. 2.27 — Це було... було...

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Ритмічна гімнастика. 9.45 — «У неділю, вранці». Інформаційно-музична програма. 10.45 — Художній телефільм «Багач, бідняк...». 3 серія. 12.10 — Художня панорама. Республіканська виставка кераміки. 12.40 — Сила чарівна у музиці величній. Концерт. 13.05 — Новини. 13.20 — Пригоди на воді. Документальний фільм. 13.30 — Для дітей. Канал «Д». 15.00 — «Село і люди». 15.30 — «Ви нам писали». Музична передача за листами глядачів. 16.00 — «Слава солдатська». 17.00 — Співає А. Вескі. 17.25 — Від першої особи. Зустріч доктора філологічних наук М. Жулинського із студентами і викладачами Київського державного університету. 18.45 — Телеспортарен. 19.30 — «Зарастай, хор». Концерт Велико-го дитячого хору Держтелерадіо УРСР. 20.00 — Актуальна камера. 20.30 — На добраніч, діти! 21.00 — Документальний фільм «Повзе гора висока». 21.30 — Художній телефільм «Багач, бідняк...». 4 серія. 22.35 — Вечірній вісник. 23.05 — Відеокур'єр.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — На зарядку, ставай! 8.15 — Мультифільми «Троє з Простоквашини», «Канікули у Простоквашині». 8.50 — «Старі борги». Художній фільм з субтитрами. 9.45 — «Серце Гесера». Телевистава за мотивами бурятського епосу. 11.30 — Клуб мандрівників (з сурдоперекладом). 12.30 — Телепрограма «Сім'я». 13.50 — Прем'єра документального фільму «Берег російський, берег дальній». 14.10 — Ілюзійний аттракціон. 14.30 — Відеоканал «В ефірі — Радянська Росія». 17.00 — Планета. Міжнародна програма. 18.00 — Лінійний спорт. Кубок світу. 15 кл. Жінки. 19.30 — Нові методи оздоровлення лікаря Сарчука. Із циклу «Спорт для всіх». 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — По сторінках передач «Під знаком пі». 21.00 — 7 днів. 22.00 — Ілюзії. 3 історії італійського кіномистецтва. «Ніч». Художній фільм.

В Іваново відбувся конкурс «Івановська краса», в якому взяли участь представники нашої «тепличної столиці» і польського міста-побратима Лодзі. Організаторами свята були Івановський обком ВЛКСМ, комсомольське підприємство «Молодіжний центр» і газета «Ленинец». Їм допомагали друзі з Польщі. Корона переможниці дісталася 22-річній Ірині Обуховій, інженеру з Іваново.

Фото Г. ПОПОВА.
(Фотохроніка ТАРС).

«ОДЕСА» — ДЖАЗОВА?

Ледве вийшла в «Молодому комунар» замітка про нове кафе «Альянс» Кіровоградського творчого об'єднання молоді і про плани входження його до клубу «Одеса», як я вже сиділа в сусідньому з «Альянсом» затишному зальчику з прекрасною акустикою, опорядженому за лічені тижні. Директор ТОМу О. В. Третьяков запросив сюди представників преси, театру, музикантів, архітекторів, педагогів, аби розказати про плани «Одеси» і запропонувати співробітництво.

Ще напередодні завідувач новим залом (він, як і «Альянс», міститься в підвалі під музепідфаккультетом) Л. Бойко розповів мені про заміри влаштувати тут музичні вечори з різними невеликими оркестрами, показувати тематичні програми, а згодом обладнати не дуже дорогу ідальню для студентів. Записка про початок життя підвалу називалася «Брат «Гамбрінуса»». Якщо і брат, то двоюрідний: у майбутній «Одесі», очевидно, звучатимуть одеські пісні, але пива не передбачається. І підпилих, сподіваються, теж, оскільки в меню спиртного нема. Правда, іноді нетверезі забридають. А організатори хотіли б мати в залі особливу публіку. Інтелігентну.

О. В. Третьяков запропонував варіант: приходять у клуб кілька акторів або музикантів і показують сцени з вистав чи невеличкий концерт. Їхні глядачі — відвідувачі з підліткових клубів ТОМу. Мета: діти, зацікавившись малими формами великого мистецтва, завтра можуть самі виявити бажання піти в театр, і педагоги тоді поведуть їх туди.

«А якщо навпаки? — заперечив художній керівник театру імені Кропивницького М. І. Барський. — Спочатку до нас, а тоді в клуб». Директор музучилища Ю. В. Любичев сказав, що зможе допомогти клубові матеріально (даватиме концерти), якщо клуб йому організує глядачів. Керівник ансамблю «Пролісок» А. Є. Коротков запропонував клубові приймати замовлення на вечори відпочинку від груп. Голова музичного товариства В. Г. Ворона зауважив з приводу передбачуваного звучання в клубі музики «на різні

смаки»: «Хто прагне догодити всім, зрештою не подобається нікому».

Кілька чоловік запропонували ввести членство в клубі «Одеса». Члени клубу за внески по спеціальних білетах могли б попадати в зал коли їм хочеться. І в артистів, котрі там виступатимуть, була б своя, розуміюча їхні старання публіка. Однак, зауваження «А яка виручка в нас буде, коли весь вечір сидітимуть одні й ті ж 50 чоловік і вип'ють лише по склянці соку?» теж логічне.

Словом, ця «установча конференція» обмежилася практично загальним знайомством можливих активістів майбутньої «Одеси».

Втім, чому майбутньої? За кілька днів до цієї наради можна було переконалися, що клуб уже є. Троє хлопців на піаніно, контрабасі та скрипці грали мелодії українських народних пісень, і блюзів, і російських романсів, і «бітлів» (є тут і ще один оркестр, подібний до джазового). По тім до мікрофона виходили запрошені барди — О. Попенко та К. Єрохін, Р. Любарський читав свої вірші, К. Хенкін — А. Вознесенського і Є. Евтушенка. А далі виступали з піснями чи поезіями всі бажаючі. Нечутно рухалась між столиками офіціантка, на беззвучному кольоровому телеекрані кресали криву фігуристи, потіскували над естрадою свічки. Мені подобалося, сусідові по столу — теж. Він поет і навіть тут, у напівморозу, щось римувал на позичених у мене аркушах. Одного вірша показав: «Я патриот, я уважаю ТОМ, но жалю, что все удобства — под кустом».

Є такий гріх у клубу, але просторових можливостей для повного санітарного комфорту, мабуть, нема.

Після цього були в клубі ще програми джазових новорічних вечорів. Місцеві поети не відмовилися б влаштувати тут літературне кафе. Не хочеться тільки, щоб воно згодом стало в одну шеренгу з «Крижинкою», «Юністю» і «Фонтаном», які відрізняються одне від одного лише інтер'єром і назвами.

І. КУЗНЕЦОВА.

СКІФИ ПРОТИ АЕРОФЛОТУ

ХТО Й НАВІЩО ЗІБРАВСЯ

Зібралися в Палац культури імені Компанійця вступити в поєдинок веселі й винахідливі представники кіровоградських вищого льотного училища цивільної авіації та педінституту. Коли команди у футбольному складі — по 11 гравців — вийшли на сцену, то виявилось, що в обох закладах через густе сито відбору найдотепнішіх просіялися виключно хлопці. Ну, в льотному тільки вони і вчать, а хто складає більшість у колишньому інституті благородних (а в нинішньому — різних) дівць? У мужньому стилі підібрано і жюри — навіть «для представництва» жодної дами. Слава богу, в залі дівчата були.

Спонсор конкурсу — молодіжне об'єднання «Діалог». Два його представники — в жюрі, один — на сцені в ролі Олександра Маслякова. Лише після гри взнала, що він Юрій Ілючек — забув представитися. 23 грудня 1989 року проголошується днем народження обласного клубу веселих і винахідливих. До 1 березня 1990 р. він приймає від усіх КВВ області заявки на виступи. Переможцям наступного сезону обіцяно безплатну турпутівку в соцкравину.

ГРА

Перше завдання: команди мали дати відповідь на запитання «Що рік наступний нам готує?». Перші — КВЛУЦА. Трохи співають, трохи забувають слова. Цікаві репліки: «Аерофлот переходить на самообслуговування. Це означає, що обслуговуватиме тільки своїх працівників». «Жити як у курятнику — це залізи повище, відштовхнути ближнього і (пауза) плюнути на нижнього».

Педінститут: «Наближається рік Коня, і кооперативи приступають до випуску сідел і шабел». «У 1990-му ми гарантуємо майже 100-процентну зміну пір року». «Наступного року в країні ходитиме конвертована валюта. Карбованці служимуть проїзними талонами. За безбілетний проїзд — штраф 25 центів». Троє «немовлят» років по 20 обігрують тему відсутності «ням-ням». Кажуть, що коли в нас день, у США — ніч. Так їм і

треба, буржуям!». Торт в обличчя — не смішно, хоча регіт явно планувався. Але загалом педагоги перемагають.

Друге завдання. Кожна команда ставить інший по 5 питань із початком «Щоб таке зробити, щоб...», і, вислухавши суперника, дає свої версії закінчення. Проліски: «Щоб діти не хворіли, треба припинити знаходити їх у капусті — там багато нітрів» (відповідь льотчиків). На це ж питання педінститут: «У лікарнях замість ОРЗ (острое респираторное заболевание) писати ЧРЗ (хорт його знає). Все інше на досить безбарвному рівні, і перевага педагогів — це краще з посереднього».

Третє завдання — виїзний конкурс. Команди демонструють предмети, без яких, на їхню думку, суперники не зможуть зустріти Новий рік. Показ зрежисований як мініатюрні п'єси. У льотчиків найсмійливіший із найнеобхідніших предметів для святкового застілля — тазик. Прямолінійно і реалістично. У педагогів — представниця прекрасної статі, в якій «ноги плавно переходять у плечі, а плечі у вуха» і яка насправді дебелий парубічок. Перемагають студенти педінституту.

КІТ У МІШКУ

Телевізійні КВВ, вікторини «Що? Де? Коли?» взяли за моду вставляти у свої сценарії рекламу. Ну ясно, організаторам — це гроші, а глядачам судомить. Спонсори описуваного КВВ теж не пропустили нагоди рекламнутися, і пройшло це на «ура». І. Крикуненко (педінститут) гримав по столу молотком, пропонуючи на аукціонний продаж «дефіцитну річ», незамінну як для жінок, так і для їх супутників, яку в радянських магазинах не купиш... Але речі цієї до сторговування ніхто не бачив. Коли кота випустили з мішка, то ним виявилися: імпортований вінік («продавний за 6 крб.), шампанське (13.50), гірчичники (2.50), цукор (3.00), шмат турецького мила (3.00), «Кіровоградська правда» (1.50), тині для повік (30.00), ще якийсь дріб'язок і диск-гігант «Славний путь Ленинского комсомола». Все роз-

продано, гроші повинні надійти у фонд обласного КВВ, і

ГРА ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Конкурс «Добро пожеловаться». Скарга, одержана педінститутом, була на музичну тематику, і майбутнім учителям (до речі, команда зветься «Скіф», учасники з істафку) особливо вдається пародія на «Ласкавий травень-1», «Ласкавий травень-2», «Ласкавий травень-2218». Шатунов по-жіночому вихляє стегнами та кокетливо декольтується. Льотчики розбирали скаргу на відсутність у Кіровограді метрополітену. Вони мітингували на площі Кірова, і від їхнього плюралізму думок та типажів зал падав. Відтак курсанти перемагають.

Команди засобами пантоміми показують пісні суперникам, які повинні заспівати їх уголос. Смійливе показує педінститут, але він не вгадає пісні «Яблука на снігу». Потім представник жюрі їх за це соромить, мовляв, показано промовисто; ну а я, приміром, теж не вгадав. Виграють льотчики.

Конкурс капітанів. Андрій Халімов (КВЛУЦА) і Олександр Рабінович (педінститут). Напевно, обидва хороші організатори й актори, як це було видно в процесі конкурсу, але моментальний гумор та літературний скоропис поки що явно не їхній коник. Варіації на теми діяльності Діда Мороза та Снігуроньки ледь кращими були у капітана «Скіфа».

І, нарешті, домашнє завдання. Треба було показати «Сон у новорічну ніч». Курсантам «приснилася» пародія на програму «Час». От де можна було порадити, що в команді немає двічат. Вони стали б дикторською та учасницькою постільної сцени, і це було б не так смішно, ніж коли в цих ролях виступили перевдягнені й нафарбовані хлопці. Ви знаєте, як кіношникам вдається знімати велику кількість дублів, коли герої спілкуються під ковдрою? Льотчики продемонстрували так: герою за'язують за спиною руки. Хтось із жюрі пояснює деяку «сексуалізацію» новорічного сну курсантів їхнім казарменим становищем. Більше у домашньому завданні авіаторів

прискіпався не було до чого. Дотепно, костюмно, в міру побутово, в міру соціально. Цей сюжет вартий стати самостійним концертним номером.

«Сон» педагогів — теж цікавий і веселий. «Кажуть, що ми 70 років неухильно рухаємось до прірви. Так, рухаємось, щоб подивитися: а що ми в тій прірві 70 літ робили?». Цей конкурс педагогів програли, а в загальному підсумку

«СКІФ» ПЕРЕМІГ

Перемога майже номінальна: у команді педінституту 28,3 бала, в авіаторів — 27,8. Півбала дають право «Скіфу» наступний сезон починати з чвертьфіналу. «Діалог» перед грою обіцяв переможцю 150 крб., а переможеному — 50. Преміювання відбулося тут же: ведучий простягнув жужмом зібрані четвертачки капітану «Скіфа» і тут же відсмикнув руку: «Та не все беріть, тут і гроші суперника». Купюри посилалися на підлогу — словом, і нагородження вийшло в дусі КВВ.

КРІМ УСЬОГО

КВВ був платним, а зал забитий — отже, публіці такі видовища подобаються.

Що цікаво в обох командах — сильний зв'язок із місцевою тематикою. І площі Кірова розбирали по камінчиках, і перейменовані вулиці згадали, і газету «Думка», і старий Елісаветград. Однак належність до України прозирнула тільки в пародійних сценах «мітингу на площі Кірова» (курсанти). Представники обох команд інколи грішили нечіткою дикцією, а «скіфи» — багатослів'ям. На сцені всю гру висіло зображення конячини, що пропонувалася як символ наступного КВВ. Глядачів просили дати їй ім'я, і автору кращого обіцявся пропуск на всі ігри КВВ. Але жюрі не відволочалося, і виставили варіанти «Ігогоша» та «Буцефалочка», і гравастих лишився поки що безіменним — до наступних ігор. Що ж, хай будуть у 1990-му коні, а от шабел не хочеться. Ні на КВВ, ні в інших місцях.

Н. ДАНИЛЕНКО,
спецкор «Молодого комунара».

«Молодой коммунар» —
орган Кіровоградського
обласного комітета
ЛКСМ України.

На українському мові

НАША АДРЕСА:

316050, МПС,
м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

Телефони: редактора — 2-54-26; відповідального
секретаря — 2-27-65; секторів: комуністичного
виховання — 4-66-79; культури і моралі — 4-64-21;
комсомольського життя й економіки — 2-04-84;
учнівської і студентської молоді та військово-патріотичного виховання — 2-59-82; соціальних проблем — 2-29-92; фотолабораторії — 4-94-94; оголошень — 4-28-86; коректорської — 3-61-83.

В. о. редактора

І. КУЦЕНКО.

Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України, м. Кіровоград, вул. Глінни, 2.

БН 02205.

Газета виходить щосуботи.

Індес 61103.

Зам. № 2.

Тираж 36 200.